

DZIŚ W NUMERZE:

Czy wygra kolejka? str. 3

Najlepsi przyjaciele str. 4

Kościół jako instytucja oświatowa str. 5

Najlepszy występ Polaków str. 8

**WTOREK
28 LUTEGO 2006
NR 25
ROCZNIK LXI
CENA 6 Kč**

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

W kulgu saneczkowym będącym jedną z konkurencji konkursu sprawnościowego pokazali swoją krzepę również ojcowie uczniów.

SAMORZĄD WOJEWÓDZKI PRZYNAŁ DOTACJE

Od sportu po teatry

OSTRAWA (mro) – Samorząd wojewódzki na swoim czwartkowym posiedzeniu zdecydował o tym, jakim organizacjom i w jakiej wysokości na-

leży przyznać dotacje na rok 2006. Aż 245 wniosków o dotacje wpłynęło na działalność sportową, spędzanie wolnego czasu dzieci i młodzieży i zapobieganie wśród nich zjawiskom patologicznym oraz kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych. Wybrano 49 projektów, które otrzymają łącznie około 5 mln koron.

Sto tysięcy koron dostanie projekt Stowarzyszenia „ROSKA” Karwina na rekwalfikację osób ze stwierdzeniem rozszajm. Pół miliona koron dostanie Centrum Indywidualnych Sportów w Ostrawie – kuźnia kadr sportowych.

W dziedzinie kultury samorząd wsparł inicjatywę obywatelską na kwotę 4,5 mln koron. Do akceptacji województwa przedłożono 118 projektów, z których wybrano 36.

ciąg dalszy na str. 2

Ostatki po słowacku

ŻYLINA (kor) – Dwa zaolziańskie polskie zespoły – „Oldrzychowice” i „Górole” – wyjechały pod koniec ub. tygodnia do słowackiej Żyliny na uroczystości ostatkowe, czyli „Fašiangové slavnosti 2006”. Impreza odbywała się pod patronatem prezydenta miasta, Jana Sloty, a jej współorganizatorem była trzyniecka Gmina Słowaków.

Impreza rozpoczęła się od korowodu masek. Natomiast koncert folklorystyczny odbywał się na Rynku Andreja Hlinki. „Oldrzychowice” zaprezentowały fragment widowiska „Na zabawie w karczmie”, „Górole” wianankę tańców góralskich. – Wprawdzie było mroźno, temperatura spadła do -5 stopni Celsjusza, a my tańczyliśmy na rynku, występ jednak się udał i jesteśmy bardzo zadowoleni. Podobały się nam też występy słowackich zespołów, zwłaszcza korowód masek – powiedział nam kierownik „Oldrzychowice”, Marek Grycz.

W Żylinie wystąpiły również inne trzynieckie zespoły – „Mionši” i „Čučoriedky”.

Togoda

WTOREK – Zachmurzenie umiarkowane do dużego, możliwe opady przelotne śniegu. Temperatura w nocy od -6 do -10 st. C, lokalnie aż -15. Temperatura w dzień -4 do 0 st. C.

ŚRODA – Zachmurzenie umiarkowane do dużego. Lokalne opady przelotne śniegu. Temperatura w nocy od -3 do -7 st. C. Lokalnie aż -11 st. C. Temperatura w dzień od -2 do 2 st. C.

W PRASKIM KOŚCIELE ŚW. MICHAŁA

Polskie nabożeństwa?

PRAGA/CZ. CIESZYŃ (kor) – O możliwości organizowania w praskim kościele ewangelickim pw. św. Michała (ul. V Jirchářích) dyskutowali w czwartek zwierzchnik Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W., ks. bp Vladislav Volný, i prezes Kongresu Polaków, Józef Szymczek. W spotkaniu uczestniczył także ks. senior Bogusław Kokotek z czesko-cieszyńskiego zboru SKEAW Na Niwacu.

Jak powiedział nam prezes Szymczek, pierwsze polskie nabożeństwo dla mieszkających w Pradze Polaków powinno się odbyć w św. Michała w niedzielę 14 maja o godz. 15.00. Kazanie ma wygłosić ks. senior Jan Wacławek z jabłonkowskiego senioratu SKEAW. Po nabożeństwie zaplanowano spotkanie towarzyskie praskiej Polonii.

Ks. bp V. Volný chce wziąć osobi-

ście udział w pierwszym nabożeństwie. – *Polskie nabożeństwa, jeżeli pracy Polacy się nimi zainteresują, powinny się odbywać raz w miesiącu oraz w święta* – powiedział nam bp Volný.

Wczoraj wizytę kurtuazyjną w naszej redakcji złożył senator Andrzej Feber. Podczas rozmowy z red. naczelną, Beatą Schönwald, interesował się bieżącymi sprawami, którymi żyje redakcja, a także poinformował o wynikach swej interwencji u wicehetmana województwa, Jirge Veverki, w sprawie poruszanej przez „Głos Ludu” groźby likwidacji czesko-cieszyńskiego Centrum Dziecięcego – zakładu leczenia chorób neurologicznych dzieci. Otóż, jak się dowiedzieliśmy, senator uzyskał od wicehetmana Veverki zapewnienie, że zapowiedź zamknięcia Centrum Dziecięcego z ostatnim dniem marca została cofnięta. Pacjenci Centrum mogą być pewni, że województwo będzie co najmniej do końca tego roku utrzymywać ich placówkę, zanim nie znajdzie się inny sposób na jej finansowanie. Na zdjęciu: senator A. Feber w asyście red. naczelnej, B. Schönwald, zajął m.in. do pokoju redaktorów technicznych. (s)

NIEPEWNA PRZYSZŁOŚĆ SKOCZNI NARCIARSKICH W NYDKU

W pierwszej połowie ubiegłego wieku była chlubą Nydku, jednym z najbardziej wartościowych obiektów sportowych w Trzynieckiem. W 50 lat później ząb czasu mocno dał się jej we znaki. Mowa o skoczni K 68 w Nydku, jedynym obiekcie tego typu na Zaolziu. Obiekt, który niebawem ma ustąpić miejsca kolejce linowej na Czantorię.

W kompleksie sportowym w Nydku Kątach, należącym obecnie do KS Huta Trzynieck, znajdują się trzy skocznie. Największa z nich, K 68, zbudowana została na początku lat 30 przez Jana i Adolfa Bajtków – radnych i właścicieli sklepu spożywczego.

Budowa skoczni trwała pięć miesięcy, pierwsze zawody rozegrano na niej 15 stycznia 1933 roku. Odtąd regularnie odbywały się tu konkursy nie tylko z udziałem skoczków z Zaolzia. W

Czy wygra kolejka?

Nydku rywalizowali ze sobą czołowi zawodnicy z Polski i Czechosłowacji. W latach 1956-57 skocznię poddano niezbędnemu remontowi. W 1969 roku obiekt przeszedł w gestię Huty Trzynieck. Z początku należał do KS Gróń Bystrzyca, a później do klubu sportowego Sokół Nydek, który przysta-

pił do jego rekonstrukcji. W latach 60. odbywał na nim treningi reprezentant Czechosłowacji Jiří Raška, który w 1968 roku na zimowych igrzyskach olimpijskich w Grenoble zdobył złoty medal! Równie dobrze wiodło się jego następcom. W latach 70. na MŚ juniorów w szwajcarskim Gstaad brylowali czterej młodzieńcy z Nydku, którzy znaleźli się w gronie dziesięciu najlepszych. Tytuł mistrza świata zdobył Paweł Fizek, 3. miejsce zajął Ladislaw Hecko, 5. Józef Brzuchalski i 9. Jan Bobek. Ostatni skok na skoczni w Nydku został oddany w latach 80...

ciąg dalszy na str. 3

TYDZIEŃ

20 - 26 II 2006

■ W Wiedniu rozpoczęły się rozmowy pomiędzy Serbami i Albańczykami o przyszłości serbskiej prowincji Kosowo. Albańczycy żądają jej niepodległości. Serbowie natomiast domagają się podporządkowania Kosowa Serbii.

■ Grupa uzbrojonych napastników wtargnęła na teren jednej z głównych świątyń szyckich w Iraku, meczetu Askarija w Samarze. Zamachowcy podłożyli ładunki wybuchowe i zbiegli. Potężna eksplozja zniszczyła kopułę meczetu. W odwiecie wściekli szyci zaatakowali świątynię sunnickie w Iraku. W wyniku trwających od kilku dni zamieszek zginęło już co najmniej 250 osób.

■ Za zaprzeczenie holocaustowi sąd w Wiedniu skazał „najsynniejszego kłamcę oświeceniowego”, Brytyjczyka Davida Irvinga, na trzy lata pozbawienia wolności. Irving twierdził m.in., że w oświęcimskim obozie zagłady nie było komór gazowych i że wybudowali je dopiero po wojnie z przyczyn propagandowych sami Polacy.

■ Komisja Europejska podała, że eksperti weterynaryjni Unii Europejskiej zaaprobowali francusko-holenderski plan szczepień ochronnych drobiu przeciwko ptasiej grypie.

■ Nad targowiskiem w Moskwie zawalił się dach. Zginęło co najmniej 66 osób, a kilkanaście znajduje się w stanie ciężkim w szpitalu. Większość ofiar to handlujący na targu obywatele Azerbejdżanu. Przyczyną katastrofy była gruba warstwa śniegu i lodu zalegająca na dachu hali targowej.

■ W Pradze odbyła się demonstracja pracowników służby zdrowia, którzy domagali się dymisji ministra Davida Ratha. Wzięło w niej udział ok. 4 tys. osób z całej republiki.

■ Armia i siły bezpieczeństwa udaremniły próbę zamachu stanu na Filipinach. Nieudany przewrót miał prawdopodobnie na celu obalenie prezydenta kraju, Glorii Macapagal Arroyo.

■ W związku z konfliktem pomiędzy sunnitami i szytami wprowadził rząd Iraku godzinę policyjną w Bagdadzie oraz w trzech otaczających stolicę prowincjach.

■ Ponad 50 osób poniosło śmierć w pożarze zakładów włókienniczych w portowym mieście Chittagong na południu Bangladeszu.

■ O niecodziennym wydarzeniu poinformowały norweskie media. Zajął rzuć się pomiędzy psy ciągnące sanki. Przez kilka chwil zwierzęta wpatrywały się w siebie zaskokowane. Następnie zajął poczęstował kilka psów kłopotkami w nosy, po czym pogwałcił las.

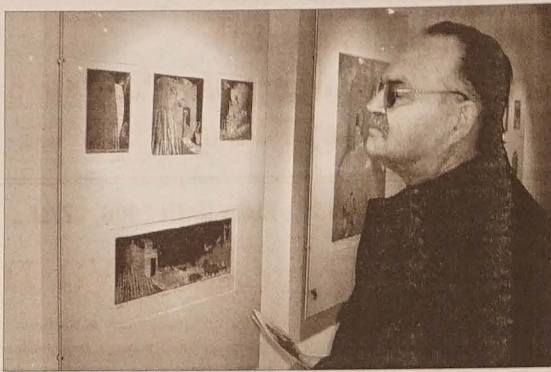
■ Policja Arabii Saudyjskiej udaremniła zamach terrorystyczny na jedną z największych rafinerii w kraju. Grupa napastników próbowała wjechać na teren rafinerii samochodami wypełnionymi materiałami wybuchowymi. Gdy ochrona zakładu otworzyła do nich ogień, terroryści wysadzili się w powietrze.

■ Od kilku dni ratownicy próbują przedostać się przez rumowisko w kopalni Halemba w Rudzie Śląskiej, aby dotrzeć do zaginionego górnika. Kierują się sygnałem emitowanym przez nadajnik w jego lampce.

■ Film „Śteśi” reżysera Bohdana Ślany zdobył prestiżową nagrodę Czeskiego Lwa za najlepszy film ubiegłego roku. Film uzyskał statuetki w siedmiu kategoriach.

■ Rosyjski parlament uchwalił nową ustawę o walce z terroryzmem. Umożliwia ona m.in. zestrzelenie porwanego przez terrorystów samolotu nawet wtedy, gdy na pokładzie znajdują się pasażerowie, oraz na rozkaz prezydenta zaatakowanie baz terrorystycznych za granicą kraju. (M. B.)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

„Tajemnice przyrody - grafika, ekslibris” to najnowsza nazwa wystawy w galerii im. Josefa Mánesa w Miejskim Domu Kultury w Karwinie Nowym Mieście. Dušan Urbanik, samouk, członek opawskiej grupy artystów „Ita” zaprosił na wystawę swojego przyjaciela z Włoch Lanfranco Lanariego. Obaj są doświadczonymi twórcami, którzy poznali się na międzynarodowych prezentacjach ekslibrisów i małych form graficznych. Ich nie tylko miniaturowe dzieła graficzne wytworzone tzw. technikami metalowymi - akwafortą, akwatintą, mezzotintą i suchą igłą - uzupełnione są na wystawie większymi kompozycjami Lanfranco Lanariego. Wystawę w Galerii im. Josefa Mánesa w Miejskim Domu Kultury w Karwinie Nowym Mieście oglądać można do 17 marca.

W Brukseli o wielkiej płycie

Republika Czeska wysłała w piątek delegację ministerstwa ds. rozwoju regionalnego do Brukseli, by uzyskać zgodę UE na dotacje na naprawy domów z wielkiej płyty, gdyż czeskie środki nie są na ten cel wystarczające (dotychczas państwo może każdemu zainteresowanemu, np. spółdzielni, zaofiarować 2,8 mln koron raz na trzy lata).

Plan ministra rozwoju regionalnego, Radko Martínka, przewiduje, że Unia co roku dołoży do czeskiego funduszu napraw, zamykającego się kwotą 800 mln koron, aż 1,5 mld koron. Wysokość dotacji unijnych będzie uzależniona także od ustaleń państw Czwórki Wyszehradzkiej, które zobowiązały się do koordynacji swoich postulatów. Delegacja podejmie też problem współfinansowania ze strony państwa lub gmin. Zazwyczaj Bruksela udziela dotacji z 30-aż 50-procentowym współfinansowaniem.

W RC w domach z wielkiej płyty jest 1 258 000 mieszkań, które zajmują ponad 3 mln ludzi. (mrok)

Liczą na pomoc sąsiadów

LIGOTKA KAMERALNA (kor) - Samorząd przygotowuje w tych dniach budżet dla gminnego Zintegrowanego Zakładu Socjalnego, w skład którego wchodzi Dom Seniora i ośrodek dla upośledzonych umysłowo mężczyzn. Budżet będzie zrównoważony. Wójt Stanisław Ćmiel spowiada się jednak, że podobnie jak przed rokiem palowka będzie gospodarować ze stratami.

- Dotacje, które otrzymuje nasz Zakład od państwa, od kilku już lat nie pokrywają wszystkich kosztów - wyjaśnia wójt. - Pomimo to liczymy na to, że ponownie pomogą nam okolice gminy, których mieszkańcy żyją w naszej placówce.

Piekawostki

Wzdłuż i w szerz Ziemi

Para Kanadyjczyków dopłynęła po pięciu miesiącach samotnej żeglugi przez Atlantyk łodzią wiosłową z Portugalii do Kostaryki, skąd zamierza udać się w ostatni etap swej podróży dookoła kuli ziemskiej. 34-letni Colin Angus i jego narzeczona, 31-letnia Julie Wafaei dopłynęli w piątek do Puerto Limon na wybrzeżu Morza Karaibskiego. Wiosłowali od 22 września 18 godzin dziennie, walcząc ze sztormami, słońcem i gigantycznymi falami. - Jesteśmy dumni. Naszym wyzwaniem i motywacją jest uświadomienie ludziom siły i energii życiowej, jaką ma człowiek - powiedziała Julie Wafaei w jednym z wywiadów dla miejscowej prasy. Swą wielką przygodę kanadyjska para rozpoczęła w pierwszych dniach 2004 r., kiedy pieszo przeszli Alaskę i Rosję, a następnie rowerami przejechali Azję i Europę, by nastę-

nie na wiosłach pokonać Atlantyk. W Kostaryce Kanadyjczycy zamierzają przez dwa tygodnie odpoczywać, aby następnie przemierzyć na rowerach Amerykę Środkową, Meksyk i Stany Zjednoczone - aż do swego rodzinnego kraju. Cała trasa ich podróży wyniesie 40 000 kilometrów. Łódź, którą pokonali ocean, ma 7,1 metra długości i 1,9 metra szerokości, waży 750 kg i ma dwie kajuty. Kosztowała 28 000 dolarów. Wyposażona jest w GPS i telefon satelitalny, odsalarnię wody morskiej oraz baterie słoneczne.

Matrymonialny Internet

Dziesięć milionów osób, przeważnie młodych i wykształconych, próbowało w Chinach w 2005 roku znaleźć życiowego partnera za pośrednictwem Internetu. W 2008 roku liczba takich osób ma wzrosnąć już do 29 milionów, jak wynika z danych specjali-

MILIARDY CELNIKÓW DLA SKARBU PAŃSTWA

Rekordowa akcyza

OSTRAWA (mro) - Celnicy województwa morawo-śląskiego podliczyli ub. rok. Ogółem za cła i inne opłaty pobrali 2,2 mld koron.

Największy udział w tej kwocie ma akcyza (1,8 mld. Kč), następnie podatek od olejów mineralnych (1,64 mld), podatek od spirytusu (133 mln). Na dalszych pozycjach plasuje się podatek od piwa, wina, wyrobów tytoniowych (ok. 0,07 mln koron). W zeszłym roku celnicy pobrali w podatках akcyzowych o 830 mln koron więcej niż w roku 2004.

Sześć urzędów celnych w regionie (Frydek-Mistek, Karwina, Krnow, Mosznów, Opawa i Ostrawa) na cła, podatek VAT i akcyzie z importu towarów z krajów spoza UE uzyskało ponad 470 mln koron. Trzy czwarte z tej sumy, a więc ponad 220 mln koron, poszło do wspólnej unijnej kasy.

Rozsła (75 mln) zaillilo budżet państwa.

Innym nakresem pracy celników jest nakładanie różnego rodzaju grzywien, kar czy egzekucji oraz ściąganie opłat administracyjnych. Z tych źródeł celnicy regionu uzyskali 5 mln koron. Dalsze 3 mln „zarobili” na kontroli przeciążonych ciężarówek (zważyli 64 tys. TIR-ów).

Walka ze smogiem

OSTRAWA (mro) - Reakcją władz Ostrawy na duszący mieszkańców smog jest zakaz używania jako opału miału węglowego, węgla brunatnego, lignitu i wszelkich odpadów. Zarządzenie wejdzie w życie 10 marca i nad jego przestrzeganiem będą czuwać urzędnicy odpowiedzialni za szczebel oraz strażnicy miejscy.

Zabawa na 102

Dokończenie ze str. 1

- Zbudowaliśmy gigantycznego dinozaura, choć mieliśmy w planie Koloseum lub naszą szkołę w Koszarzyskach - powiedział nam Marek Sikora z Jasienia. Do przedszkola w Koszarzyskach uczęszcza jego bratanek. - My zbudowaliśmy lwa i piramidę. Myślę, że również podczas kulgii radziliśmy sobie całkiem dobrze, natomiast z celowaniem do tarczy było cienko - powiedział Mateusz Gruska, ósmoklasista PSP w Gnojniku, który był na Białym Rajdzie po raz czwarty.

W pierwszej konkurencji konkursu sprawnościowego trzeba było wyciągnąć pod górę dwóch kolegów na sankach, ominąć przeszkodę (jednego z sąsiadów) i szusować w kierunku meły. Rywalizacji towarzyszyły ogłuszające doping i komiczne upadki. Drugą konkurencją było rzucanie śnieżkami do celu (plotu). Co bardziej przebiegli celowali kawałkami lodu albo kawałkami śniegu o dużych rozmiarach.

Po chwili ruch na dworze zamął. Podczas gdy zbiegnięci uczniowie grzali się w słońcu, jury podobały wyniki i szykowało dla zwycięzców nagrody rzeczowe w postaci nakr. książek itd. Zwyciężyła Wędrynia, na drugim miejscu uplasował się Gajnik, trzecią lokatę zajął Cz. Cieszyński, a czwartą Trzynieć. 6. Rywalizację szkieł maloklasistów wygrały Koszarzyska, które otrzymały również puchar przewodni im. Józefa Wantuly.

Od sportu po teatru

Dokończenie ze str. 1

Kwota 4,8 mln koron samorząd, jak co roku, wesprze profesjonalne teatry regionu (Morawo-śląski Teatr Narodowy, Scenę Kameralną „Arena”, Towarzystwo Teatralne Petra Bezruča, Teatr Lalek Ostrawa, Teatr Śląski Opawa i Filharmonię L. Janáčka.

Dotacją z tej puli nie jest objęty teatr Cieszyński. Jako teatr zarządzany przez województwo całkowicie jest finansowany z budżetu Urzędu Wojewódzkiego.

stycznego ośrodka badawczego iResearch, opublikowanych w sobotnim wydaniu dziennika „China Daily”. Tylko w jednym z tak zwanych randkowych portali - Love21cn - od 2003 roku zarejestrowało się 400 tys. s. obywateli. Funkcjonuje on przy znanym uniwersytecie Fudan w Szanghaju. 26 tys. klientów portalu zmieniło stan cywilny dzięki kontaktom, nawiązanym za pomocą Love21cn. Podobnych portali jest już w Chinach kilkadziesiąt. Zarabiają na siebie m.in. dzięki zamieszczanym reklamom.

Utalentowana sprzedawczyni

Ukryty talent ekspedientki ze sklepu z okularami zaskoczył belgijską policję - dzięki niemu udało się schwycić przebiegłego złodzieja - poinformował belgijski dziennik „De Standard”. Złodziej postanowił w sprytny sposób okraść sklep z okularami w miejscowości Heist-op-den-Berg.

Udając klienta zamierzającego kupić okulary, podał banknot sprzedawczyni - Carine Gijbrecchts. Kiedy kobieta sprawdzała autentyczność pieniędzy, mężczyzna wykorzystał moment jej nieuwagi i wyjął ze składowej kasy 650 euro. Chwilę potem zmychnął. Okazało się jednak, że nie docenił możliwości Gijbrecchts. Choć widziała moment typika przez zaledwie pięć minut, złodziejem zmalałować jego portret pamięciowy - powiedziała później miejscowej policji. Jak się okazało, w chwilach wolnych od pracy Gijbrecchts s. dawała się swojej artystycznej pasji - uczyła na kurs rysunku, dzięki któremu zdobyła takie umiejętności, że z powodzeniem mogła zastąpić policyjnego rysownika. Portret policyjny złodzieja w jej wykonaniu był tak udany, że mężczyzna nie się schwytał w ciągu zaledwie kilku dni.

NIEPEWNA PRZYSZŁOŚĆ SKOCZNI NARCIARSKICH W NYDKU Czy wygra kolejka?

Dokończenie ze str. 1

Mimo że skocznia coraz bardziej niszczy się, ani Huta Trzyniec, ani działający pod jej skrzydłami klub sportowy nie przystąpił do jej renowacji. Nieopodal znajdują się kolejne dwie skocznie. Mniejsza, K 24, zbudowana została w 1979 roku, większa, K 40, w cztery lata później. Aczkolwiek te dwie ostatnie służą po dziś dzień i regularnie rozgrywane są na nich zawody w skokach weteranów oraz ogólnokrajowe zawody klasyfikacyjne młodzieży, również one wymagają reperacji. Niezbędna jest też rekonstrukcja całego kompleksu sportowego, w którym brakuje m.in. zaplecza sanitarnego. Kompleks należy do KS Huta Trzyniec, natomiast grunty, na których stoją skocznie, są własnością kombinatu hutniczego.

Wygłąda na to, że największa z trójki skoczni niebawem ustąpi miejsca kolejnej linowej na Czantorii.

Samorząd Nydku od kilku lat nosi się z zamiarem budowy takiej kolejki. Jej trasa, która miała prowadzić przez tereny prywatne, została uwzględniona w planie zagospodarowania przestrzennego gminy. Pierwotnie stacja początkowa miała stanąć na polu państwa Zbyhneva i Jany Sikorów. Władzom nie udało się jednak dojść do porozumienia z właścicielami.

– Jeżeli sprzedalibyśmy gminie tę ziemię, w sąsiedztwie naszego domu powstałby parking na dwieście samochodów. Jakoś nie umiem sobie wyobrazić nikogo, komu nie przeszkadzałoby, że obok jego domu jest olbrzymi parking, a kilka metrów dalej stacja kolejki linowej. Może są tacy, którzy zgodziliby się dla pieniędzy. Nasz dom stoi w spokojnym miejscu, parking i kolejka zabrałyby tej okolicy urok. A swoją drogą, dom otrzymaliśmy od rodziców mojego męża. Jestem pewna, że również im nie sprawiłby radości parking, hałas i masa ludzi przechodzących koło domu – przytoczyła swoje argumenty pani Jana.

W tej sytuacji firma opracowująca projekt kolejki szukała innego rozwiązania. Jej zdaniem, najbardziej odpowiednim miejscem dla stacji początkowej jest teren tuż pod dużą skocznią. Kierownictwo Huty Trzyniec i działającego pod jej skrzydłami Klubu Sportowego zaakceptowało tę propozycję.

Na takie rozwiązanie nie godzą się jednak kierownik sekcji skoku na nartach przy KS Huta Trzyniec, Stanisław Lasota, oraz jego syn, też Stanisław, trener.

– Kompleks sportowy w Nydku byłby idealnym miejscem do trenowania młodzików i juniorów. Skocznia z 1933 roku posiada ważny certyfikat,

spełnia więc obowiązujące kryteria. Wystarczy tylko podreperować rozbieg skoczni i uporządkować teren. Kosztowałyby to niewiele ponad 200 tys. koron – uważa szef sekcji. – Bardzo łatwo jest coś zburzyć, ale znacznie trudniej to potem odbudować. Uważam, że stacja kolejki mogłaby stanąć tuż obok. Wolnych przestrzeni jest w Nydku pod dostatkiem. Według mnie najlepszym rozwiązaniem, które na pewno byłoby najwygodniejszym wakiem dla turystów, jest usytuowanie kolejki linowej nieopodal skoczni właśnie – utrzymuje Lasota.

W 2009 roku ruszy projekt Ministerstwa Szkolnictwa i Sportu RC pod nazwą „Bilal stopa 2009”. Jego celem będzie modernizacja wszystkich skoczni na terenie RC. W przyszłym roku mają zostać zreperowane skocznie K 24 i K 40.

– Urząd gminy zamierza wesprzeć tradycję skoków narciarskich w naszej miejscowości, a nie jej niszczyć. Niewłaściwym czytelnik jednak może to odebrać tak, że w Nydku stoi czynna skocznia narciarska. Tymczasem kompleks sportowy przedstawia żalostny wygląd – nie, tylko zardzewiałe konstrukcje rozbiegu i wieży sędziowskiej. Miejsce zabaw dzieci, które nie zdają sobie sprawy z tego, że wśród tego rupiecia o wypadku nie trudno – mówi wójt Nydku, Jan Konečný. Szkolę w tym, że przez dolny fragment skoczni prowadzi droga do Bystrzycy.

– Obawiam się, że 200 tys. koron na rekonstrukcję skoczni nie wystarczy. Poza tym wątpliwe, że obiekt, który od kilkunastu lat niszczy, odpowiada obowiązującym przepisom. Uważam, że idealnym rozwiązaniem byłaby budowa skoczni K 10 albo K 12 dla dzieci. Zresztą tego samego zdania jest kierownictwo KS Huta Trzyniec oraz przedstawiciele miejskiego ratusza.

Wszystko wskazuje na to, że ojciec i syn Lasotowie, dzięki którym skoki narciarskie w Nydku nadal żyją, poniosą porażkę.

Jest jednak szansa na... remis. W tym roku ruszy budowa drogi, która połączy Nydek z Ustroniem. Początkowo ma być dostępna tylko dla pieszych i rowerzystów, ale później również dla ruchu kołowego. Stąd widocznie sugestia wójta Konečného skierowana do miejscowej młodzieży marzącej o karierze Jandy, tudzież Malysza: – Na drugą stronę Czantorii będzie niedaleko. Samochodem za 15 minut dojedzie się pod skocznię w Wisłę.

ROMAN BASELIDES

Widok spod skoczni K 68 w Nydku.

FOT. ROMAN BASELIDES

DAŻENIE NAUKOWCÓW DO SPOPULARYZOWANIA WITAMINY D JAKO NIEZAWODNEGO POMOCCNIKA W PRAKTYCE LEKARSKIEJ

Niedoceniona witamina D

(Odcinek 2)

Amerkańska dietetyczka lat 70. ub. wieku, Adelle Davis, w swej książce „Let's Eat Right to Keep Fit” podaje mało znane fakty historyczne dotyczące niedoboru witaminy D.

W X wieku wymarła w Grenlandii kolonia zdobywców, założona przez Eryka Rudego z powodu absolutnego braku witaminy D. Na Grenlandii brakuje promieni ultrafioletowych, zdolnych do produkcji „skórnej” witaminy D. Eskimosi żyjący na tym terenie wynagradzają sobie ten niedobór dziennym spożyciem dużej ilości tranu, pochodzącego z tłustych ryb północnych mórz, zimą i latem. Kolonizatorzy, nie wiedząc o możliwych skutkach swej awersji do tranu, nie dostosowali się do odróżających, ich zdaniem, zwycięzcy żywieniowych tubylców. Przyczyniło się to do powstawania szeregu rachitycznych zniekształceń, np. miednic kobiet z niemożliwością donoszenia płodu lub też normalnego porodu.

Pierwszym naukowcem, który odkrył i opisał związek między brakiem słońca a rozwojem krzywiczy, był prof. Jędrzej Śniadecki, profesor medycyny i chemii, wykładowca Uniwersytetu Wileńskiego. Było to w roku 1822, w początkach rewolucji przemysłowej i masynowego napływu ludności wiejskiej do miast. Prof. Śniadecki opisuje pierwszą ekologiczną katastrofę, która oblała Warszawę. Wąskie, ciemne uliczki i zanieczyszczone powietrze dymem z kominów fabrycznych; po prostu brak słońca powoduje u miejskich dzieci, przebywających często całymi dniami w suterennych pomieszczeniach, krzywicę. Profesor poleca trzymać dzieci na otwartym powietrzu i pozwolić im pęłzać na słońcu. Śniadecki był niewątpliwie pierwszym, który zwrócił uwagę na przeciwnie działające promieni słonecznych. Rady jego jednak pozostały przez niemal sto lat w zapomnieniu, dopóki fakt o leczniczym działaniu promieni słonecznych nie został na nowo odkryty przez angielskiego lekarza dr. Palma, który z przerwaniem stwierdza, że 90% angielskich dzieci choruje na krzywicę. Angielska choroba (English disease), to wyraz jeszcze nie tak dawno popularny w poradnikach dziecięcych.

Nawoływania dr. Palma pozostały również bez echa. Dopiero rok 1919 stał się przełomowym w leczeniu krzywiczy, kiedy to dr. Hulderson 1919-blikował pracę o leczeniu krzywiczy sztuczną radiacją ultrafioletową (górkim słońcem) w czasopiśmie „Deutsche Medizinische Wochenschrift”, powołując się na publikację Śniadeckiego i Palma. Już w dwa lata później opalano krzywicze dzieci na dachu NEW YORK CITY HOSPITAL. W ciągu 4 miesięcy pozbyły się swych dolegliwości.

Innym sposobem leczenia krzywiczy w obszarach północnych było stosowanie tranu, co od dawna było znane żeglarzom północnych mórz. Dopiero jednak po I wojnie światowej przeprowadził Mellanby doświadczenie na psach, które potwierdziło przeciwnie działające działanie tranu. Trzymał swe doświadczalne zwierzęta w zamkniętych pomieszczeniach bez dostępu światła słonecznego przez okres dwóch miesięcy, karmiąc je wyłącznie płatkami owsianymi, wywołując w ten sposób krzywicę. Następnie raptownie wyleczył je tranem.

Ilu naszych znanych seniorów nie wychodzi na dwór na przykład w czasie mroźnej zimy przez okres dwóch miesięcy? A czy im ktoś poda chociażby jedną łyżeczkę tranu? Znany neurolog Troussau leczył już krzywicę i osteoporozę swych pacjentów na największą skalę tłuszczem najróżniejszych morskich ryb. Był jednak przekonany, że czynnikiem uzdrawiającym jest witamina A. Dopiero MacCollum usunął witaminę A podgrzewając tran. On to właśnie nazwał nowy środek antyrachityczny witaminą D.

W okresie międzywojennym rozpowszechniła się metoda napromieniania różnych produktów żywnościowych promieniami ultrafioletowymi. Kiedy jednak doszło do tańszej produkcji syntetycznej witaminy D2 i D3, wylała się zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych suplementacja mleka witaminą D, która jest tam stosowana do dziś. Doprowadziło to do eradykacji (wykorzenienia) ciężkich form krzywiczy w Stanach.

W Czechosłowacji zaprowadzono w latach 50. ub. stulecia rutynową profilaktykę przeciwkrzywiczną Infadinem (D2) w poradnikach dla dzieci, co było genialnym pociągnięciem. Równocześnie był tran dystrybuowany do wszystkich przedszkoli w miesiącach zimowych. W 80. latach przerwało to, moim zdaniem, nader pozytywne profilaktykę krzywiczy w przedszkolach. Aktualnie profilaktyka krzywiczy jest ograniczona do pierwszego, wyjątkowo do drugiego roku życia, co według mego doświadczenia jest niedostateczne. Krzywica bowiem jest chorobą rosnącego organizmu a wiadomo, że dziecko rośnie do 20. a nawet do 25. roku życia!

W tej sprawie udałam się do Ministerstwa Zdrowia w Pradze, gdzie przyjemny starszy profesor z wydziału „Opieki nad matką i dzieckiem” poinformował mnie, że przeciwie już dawno w naszej republice krzywiczy nie ma. Na kongresie osteologicznym w Olomuńcu wystawiałam zdjęcia moich rachitycznych pacjentów. Młode lekarze przyglądały się im z zaciekawieniem. Jaka to choroba? Krzywica, odpowiadam. To chyba jakaś średniowieczna choroba, której już nie ma... Tak nas pouczano na wykładach.

W ciągu mej długoletniej praktyki lekarskiej pediatrii i ordynatora rehabilitacji spotykam codziennie pacjentów ze znakami przebytej krzywiczy lub aktualnie przebiegającej hipowitaminozy D. Przejawy niedoboru D są dziś bardziej skryte, nie rzucające się w oczy, lecz skutki caloźciowego braku witaminy D mogą zaważyć na naszym stanie zdrowia. Np. skolioza, czyli boczne skrzywienie kręgosłupa, jest w wieku dziecięcym zupełnie niebolesna, a dopiero po obciążeniu ciężką pracą fizyczną powoduje ból kręgosłupa. A można było temu zapobiec w wieku szkolnym, stosując naszą witaminę oraz ćwiczenia korekcyjne.

W przyszłych odcinkach będzie mowa o jawnych i skrytych formach niedoboru witaminy D.

DR HELENA PASZKOWA

Pytanie kontrolne z 1. odcinka: Komu grozi niedobór witaminy D? **Odpowiedź:** W naszym regionie może każdy człowiek cierpieć na większy lub mniejszy niedobór witaminy D. Wpływa na to północne położenie geograficzne, smog przemysłowy, niedostateczna suplementacja w wieku dziecięcym i dorosłym.

2. pytanie kontrolne: Która pora dnia pogarsza stan naszego układu kostnego i która pora dnia? **Odpowiedź:** W następnym odcinku.

Szkielet dziecka z rażącymi rachitycznymi zniekształceniami dolnych kończyn i kręgosłupa pochodzący z prac wykopaliskowych w Grenlandii.

Nasza Recenzja

Strachy Na Lachy »Piła Tango«

Strachy Na Lachy są bękarciem dzieckiem Grabaza, lidera kultowej już kapeli Piłzama Porno. Jak mówi sam Grabaz, za pracę nad repertuarem Strachów zabierał się zawsze, kiedy wyczerpało go artystycznie tworzenie dla Piłzamy. Tak jest i tym razem – po dwóch latach, które ubiegły od wydania pierwszego albumu Strachów, Grabaz nazwał rok 2005 rokiem Strachów Na Lachy. Odsunął na bok pozostałe zainteresowania i nagrał z kapelą płytę „Piła Tango”, która wdarła się na rynek w listopadzie.

Inspiracje muzyczne są oczywiście – większość kawałków opiera się na rytmach i melodyce na wskroś jamajskiej, słyszymy reggae, ska a nawet lekki dub. Grabaz nie zrezygnował jednak ze swoich korzeni, zwłaszcza jeżeli chodzi o teksty – są one ciałe tak samo proste, prawie nie dbało (jak i dykcja ich autora), cechujące się anarchizmem przekorą i ostrymi kołami krytyki sytuacji społecznej. Jeżeli chodzi o warstwę muzyczną, to pojawiają się także aromaty latynoskie („Niedzienny Szczen”), wspomnianą Jamajkę przywołują charakterystyczne organy Hammonda, utwór „Zimne dziady listopady” z kolei rozplywa się w na wskroś jesiennych, wylgotnych przestrzeniach, ożywionych tylko przez zawodzącą cicho fujarkę. Płytę kończy kompozycja „Na pogrzeb króla”, zalatująca lekko klimatem połowy lat 70. i rozwijająca się od spokojnej funk-jazzowej siłanki po niezłą techno-rockową jazdę graną na żywo, bez korzystania z elektroniki.

W najbliższych miesiącach kapela przemyśla się do dłuższej trasy koncertowej i zamierza dotrzeć do wszystkich zakątków Polski, więc, być może, także nam się obierwie. Sądząc po solidnym wsparciu wśród rzeszy studentów wcale by mnie nie zdziwiło, gdyby Grabaz przyjechał nas postraszyć na tegoroczne Cieszyńskie. Ale kto go tam wie... na razie – o ile nie straszny wam rock i reggae wzbogacony o ciekawe teksty, zapraszam do przesłuchania płyty i życząc miłej zabawy.

DAREK JEDZOK

DOGOTERAPIA W OŚRODKU REHABILITACYJNO-EDUKACYJNYM »SALOME«

Najlepsi przyjaciele

Podopieczni Dziennego Ośrodka

Rehabilitacyjno-Edukacyjnego „Salome”

w Boguminiu, placówki dla dzieci specjalnej troski zarządzanej przez

Diakonię Świąską, już po raz drugi

spotkali się z Julką, czyli 7-letnią suczką

rasy labrador retriever oraz jej instruktorką

i pracownicą ośrodka w jednej osobie, Marią Seitłową.

każdego dziecka, które brało w nich udział, opracowano szczegółowy program. W trakcie terapii można bowiem stosować różne metody. W zależności od potrzeby – poprzez zakładanie obroży, podawanie pokarmu z ręki, przywoływanie psa do siebie, prowadzenie psa na smyczy, rzucanie piłeczki, dmuchanie w sierść psa, próbę wydawania komend lub próbę przejścia pod psem. U dzieci nie potrafiących chodzić samodzielnie, pró-

lają kreatywność, spontaniczność w okazywaniu uczuć, stymulują zmysły. Dzieci w obecności psa czują się wyjątkowo i bardzo dzielnie – tłumaczy pani Maria.

Kamil, który zwykle stroni od obcych, po chwili obserwacji sam podchodzi do psa, głaszcząc go, przytula się do niego. **Ewa** bacznie obserwuje zajęcia tuląc się do jednej z wychowawczyń. Po chwili podchodzi do psa i dotyka jego ogona. Po kilku słowach zachęty, trzymając się pani Marii, głaszcząc zwierzę i wtula się w jego futerko. **Roman** bez lęku reaguje na przybliżającą się do niego Julkę. Karmi ją zdrową ręką, głaszcząc i wybuchając śmiechem. W ferworze zabawy na wpełń świadomie przełożył piłęczkę do sparaliżowanej dłoni i pchnął. Pies pognał, a Roman radośnie krzyknął: *Tę rękę rzuciem!* Potem głaskał i pieścił psa.

Janka cierpi na dziecięce porażenie mózgowie. Leży w towarzystwie pracownicy rehabilitacji i dogoterapeutki, na materacu opierając nóżki na ciepłej, puszystej sierści czworonoga. Z kolei pani Maria chowa w jej piąstce – najpierw w lewej, potem w prawej – karmę. Jak dzik, który przewraca rykiem ziemię w lesie, Julka swoim pyskiem i językiem pracuje, by wydobyc okuch karmy z rączki dziewczynki. Dłonie

Zakładanie obroży to nie lada gratka.

Janki stają się ciepłe, luźne, a paluszki rozłożone, nie spięte. Dzięki kontaktom z psim terapeutą mała czuje się lepiej fizycznie, stała się weselsza i pogodniejsza.

Ciepło ciała psa, miękkość jego sierści sprawia, że mięśnie rozluźniają się, ustępują napięcia mięśniowe tak częste u dzieci z MPD, co ułatwia rehabilitację. Jest też celowość ruchów, a więc większa motywacja do ich wykonywania. Dla niektórych dzieci, zwłaszcza zaś autystów, dotyk innych ludzi jest trudny do zaakceptowania, ale ciepły, futrzany dotyk zwierzęcia może być dla nich akceptowany. Fizyczny kontakt z psem nie niesie ze sobą negatywnych skojarzeń, co więcej potrafi być przyjemny i może nie powodować okaleczeń zarówno psychicznych, jak i fizycznych. Obserwacje dzieci z autyzmem klasycznym, z którymi kontakt jest bardzo ograniczony, a często nie ma go w ogóle, dowiodły, że obecność psa w ich życiu w bardzo dużym stopniu poprawia komunikację społeczną. Dzieci stają się

bardziej otwarte, nie bronią dostępu do swojego świata.

Pies uaktywnia i nie nudzi. Dotyk psiej sierści, laskotanie, rozmaitość kształtów, odgłosy szczekania, kichania, stymulują zmysły dotyku, słuchu, wzroku i węchu. Pies oddaje do dyspozycji osoby nie w pełni sprawny swoje ciało i serce, swoją siłę i delikatność. Jest to przeżycie piękne i niezapomniane!

– *Praca z chorymi dziećmi powoduje u psich terapeutów olbrzymi stres. Podczas zajęć z grupą dzieci zwierzę musi być cały czas skoncentrowane na komendach wydawanych przez jego właściciela, znosić ze spokojem ból i ruch. Wymaga to od niego dużej samokontroli. Dlatego po powrocie do domu najlepszym lekarstwem jest dla niego sen, a potem długi spacer, bieganie – mówi pani Maria. – Julka wymaga też ode mnie pieścić. Muszę się z nią bawić... jak z dzieckiem. To co sama przekazywała „innym” dzieciom, chce sobie chociaż w ten sposób wynagrodzić.*

Do dogoterapii nadają się wszystkie psy, oprócz ras wykazujących wysoki stopień agresji lub mały kontakt z człowiekiem. Najlepsze efekty daje praca z labradorem, golden retrieverem, nowofundlandem, alaskianem, malamutem, terierem walijskim, a także owczarkiem niemieckim. Istotne jest fachowe przeszkolenie państwa właścicieli, w tym indywiduacji cech. W czasie szkoleń psy uczą się poprawnych zachowań w nieprzewidywalnych okolicznościach. Muszą spokojnie reagować na nagłe, ostre dźwięki i hałas, a także niekontrolowany ruch, który niepełnosprawna osoba może wykonać podczas zabawy. Psy muszą też wykazać się niekończącą cierpliwością, łagodnością i spokojem. Podczas dogoterapii, jak na przykład tej w bogumińskim ośrodku, Julka pozwala dzieciom kłaść się obok siebie tak, aby wygodnie był jej oddech, aby dzieci mogły sprawdzić wilgotność jej pyszczki, czy nosa lub też posłuchać rytmu jej serca.

WANDA KULI

Julka słucha instrukcji swojej pani, by w kilka sekund później bawić się z dziećmi.

Przez cały ubiegły tydzień przebiegała w tej placówce dogoterapia, czyli zajęcia, w których główną rolę odgrywał pies. Dogoterapia jest jedną z metod terapii, która w swoich założeniach wykorzystuje pozytywne oddziaływanie tego właśnie czworonoga na człowieka. Ma na celu przywrócenie zdrowia i dobrego samopoczucia. Służy wzmacnianiu działań prowadzonych przez lekarzy, rehabilitantów, pedagogów. Udział psa w prowadzonych zajęciach pomaga szybciej i skuteczniej osiągnąć zakładane cele terapeutyczne. Warto jednak w tym miejscu podkreślić, że pies nie jest terapeutą. Terapeutą jest człowiek, który opracowuje terapię, kieruje jej przebiegiem, rozmawia z dzieckiem. Pies jest pomocnikiem, „katalizatorem” zamierzeń.

– *Kiedy przed rukiem do ośrodka przyprowadzono po raz pierwszy psa, było trochę nerwowo. Dzieci podchodzą do zwierząt trochę nieufnie, ale już po kilku minutach pierwsze lody zostały przełamane. Od razu wiedziałam, że na jednym spotkaniu się nie skończy i tego typu zajęcia będą organizowane częściej – mówi Jaroslava Krömerová, kierowniczka ośrodka.*

Wówczas były to zajęcia grupowe, w tym roku – indywidualne. Dla

ba chodzenia (podnoszenia się) z asenkuracją psa. Przez te czynności osiąga się określony efekt terapeutyczny. Program opracowany był wspólnie z osobami prowadzącymi dziecko: rehabilitantem, pedagogiem lub psychologiem oraz rodzicami.

– *Niczego nie można forsować na siłę. Instruktor musi postawić sobie konkretny cel, dopasowany do osoby. Na początek wystarczy oswojenie kogoś z widokiem psa. Potem krok po kroku trzeba zacieśniać kontakt. Niektórzy mają zakodowany lęk, inni od razu akceptują czworonoga. Do tych odważnych należą przed wszystkim dzieci, które mają w domu psa. Te czworonogi w zadziwiający sposób dopingują dzieci do działań, do jakich żadną inną metodą nie udaje im się nakłonić. Zajęcia w atmosferze radosnej zabawy uczą przełamywać lęki, skupiać uwagę, wyzwa-*

niać, potem w prawej – karmę. Jak dzik, który przewraca rykiem ziemię w lesie, Julka swoim pyskiem i językiem pracuje, by wydobyc okuch karmy z rączki dziewczynki. Dłonie

Janka uwielbia ciepło psiej sierści.

CO ZNAJDUJE SIĘ W BIURACH RZECZY ZNALEZIONYCH

Gubić jest rzeczą ludzką

Zima, to pora roku, podczas której człowiek obrasta w ciepłe ciuchy, gromadzi się wokół niego mnóstwo sezonowych i użytkowych sprzączków. Ich liczba powoduje, iż właśnie w tym okresie nasiła się, zwłaszcza u mężczyzn, moda na gubienie. – *Przedmioty gubione można by uporządkować w pewne grupy. Główną z nich tworzą rzeczy, które panowie gubią najczęściej – dowiedzieliśmy się na dworcu kolejowym w Hawierzowie. – Po pierwsze: jedna z rękawiczek. Niesłychanie rzadko zdarza się, by mężczyzna zgubił obie rękawiczki. Po drugie: parasol. Nie wiadomo, dlaczego tak jest, ale żaden się przy mężczyźnie nie uchowa dłużej niż przez miesiąc. Szkoda go nawet nabywać. Po trzecie: okulary. Są wręcz przedmiotami, których mężczyzna nigdy nie zgubi ani ich nie zapomni. To*

przed wszystkim pieniądze i papierosy. Panowie wiedzą nazbyt dobrze, na co narażają go ich brak.

W pociągach, autobusach i tramwajach zostawiamy szaliki, rękawiczki, czapki i kapelusze, klucze, siatki, a w nich oprócz dowodów osobistych książki i płyty. Czasem wśród przedmiotów znalezionych są buty narciarskie lub narty, a nawet plecaki wraz z całym wyposażeniem. Kierowcy autobusów lub konduktorzy w pociągach zbierają najwięcej zgub po dzieciach, które jadą na ferie lub z nich wracają. Pieniądzy i dokumentów jednak nie odnajdują. Gdy ktoś takie wartościowe przedmioty zostawi, w zasadzie nie powinien mieć złudzeń, że ktoś mu je przyniesie, nawet kiedy na przykład w portmonecie jest adres lub numer telefonu osoby po-

szkodowanej. Do rzeczy znalezionych zalicza się także te, które przez kilka tygodni „leżą” w skrytkach na dworcach autobusowych czy kolejowych.

O zapomniane przedmioty trzeba pytać w biurach rzeczy znalezionych na dworcach kolejowych, w garażach autobusowych lub zajezdniach tramwajowych. Te przechowywane są tutaj w trakcie 30–45 dni. Jeżeli w tym terminie rzeczy te nie zostaną odebrane, wysła się je do biura w Ostrawie Witkovicach, gdzie czekają na właściciela kolejne dwa miesiące. Po tym terminie nie odebrane przedmioty zostaną sprzedane na aukcji. Licytacja odbywa się przeważnie co kwartał, w zależności od ilości nagromadzonych rzeczy. Są sprzedawane po bardzo atrakcyjnych, niskich cenach.

(wak)

Ile języków znasz...

Jak wynika z najnowszych badań Eurobarometru przeprowadzonych w Brukseli z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego ogłoszonego w ub. poniedziałek, 56 proc. obywateli Unii Europejskiej jest w stanie rozmawiać przynajmniej w jednym języku innym niż ich język ojczysty.

To aż 9 proc. więcej niż cztery lata temu. Wzmianki drugiego, poza ojczystym, języka przyswoił Luksemburczyk (99 proc.), Słowacy (97 proc.), Litwini (95 proc.).

38 proc. obywateli Europy deklaruje znajomość języka angielskiego w stopniu umożliwiającym udział w rozmowie. 14 proc. Europejczyków podaje, że oprócz języka ojczystego zna również francuski, niemiecki.

W kraju znajomości języka angielskiego deklaruje 24 proc. osób, francuskiego – 3 proc., niemieckiego – 2 proc., a rosyjskiego 21 proc. Statystycznie mieszkańcy RC potrafią posługiwać się obcym językiem w 0,67 proc.

Zdefiniujmy sztukę
raz na zawsze,
a umrze jej istota.

Dobrochna
Ratajczakowa

Temiota

Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały prosimy przysyłać pod adresem „GL”
lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ♦ Numer zamknięto 24. 2. 2006

JÓZEF SZYMECZEK

Kościół jako instytucja oświatowa

Tuż przed wybuchem II wojny światowej problem czeski w Kościele augsburskim w zasadzie nie istniał, był jednak przez polityków sztucznie wytworzony. Czesi poprzez Kościół czechosłowacki, organizacje społeczne oraz szkołę próbowali prowadzić misję narodową w zborach Kościoła augsburskiego na Zaolziu. Polacy potępiali tę działalność, ponieważ „każdy chcący się stać Czechobratem, musi wrpóź zostać Czechem, boć to jest wiara ewangelików jedynie czeskiej narodowości, więc uprawiają Czesi podwójną kradzież dusz, narodową i religijną i przeciwko takiej podwójnej kradzieży dusz musi się zastrzec nasze społeczeństwo polsko-luteranckie”. Kościół Augsburgski zachował swój polski charakter po cały okres międzywojenny.

Uwarunkowania te spowodowały, że Kościół augsburski musiał dbać nie tylko o religijne zahartowanie swych członków, ale także o zahartowanie narodowe. Kościół codziennie musiał stawić czoła zapędom czeskim, walcząco o czystość swej konfesji, szukać politycznych doświadczeń, by za pośrednictwem różnego rodzaju lobbyngu zapewnić sobie stały dostęp do środków finansowych z budżetu państwowego, musiał też nieustannie odpowiadać w parlamencie na fałszywe oskarżenia szowinistycznych czeskich posłów.

Kościół, który w istocie był kroplą polskości i luteranizmu w ewangelickim morzu czechosłowackim na ziemiach czeskich, musiał dbać o czystość wiary, o wychowanie swych księży, polityków, własnych katechetów, musiał pogłębiać świadomość religijną i narodową wiernych, dbać o wydawanie własnej prasy i o prawidłowe wychowanie młodzieży. Musiał być po prostu samowystarczalny.

Kościół bezpośrednio inicjował powstanie takich organizacji, jak: Ewangelickie Stowarzyszenie Skarbcza Kościelnego im. Gustawa Adolfa, Ewangelickie Stowarzyszenie Niewiast, Towarzystwo Ewangelickiej Oświaty Ludowej czy Zrzeszenie Związków Ewangelickiej Młodzieży na Śląsku. Księża polscy bardzo dobrze rozumie- li bowiem, iż troska o społeczeństwo, zwłaszcza o dzieci i młodzież, zasługuje na szczególną uwagę ze względu na to, że ich kondycja etyczna, moralna i intelektualna będzie decydowała w przyszłości o ich bycie narodowym. Kościół był miejscem dojrzwania cnot, czyli sprawności w realizowaniu dobra moralnego, a zatem uczył nie tylko wiedzy o czynieniu dobra, ale także sprawności w jego urzeczywistnianiu. Uczył moralności indywidualnej, bez której nie funkcjonowała moralność publiczna i bez której nie pojawiłyby się takie cnoty, jak goto-

wość do poświęcenia i niesienia ofiar. Późniejszy opór ewangelików przeciwko okupantowi niemieckiemu dowodzi bardzo boleśnie skuteczności takiego wychowania.

Kościół przyczynił się do tego, że w skali wartości moralnych nieomal równorzędne miejsce obok wiary zajmował naród. W pewnym sensie można powiedzieć, że przed wybuchem wojny ukształtował się model Kościoła „fundamentalnego” – w dzisiejszym rozumieniu tego słowa. Kościół, który usiłował wprowadzać kategorię sacrum do sfery walki politycznej oraz do programu narodowościowego. Nie wszyscy jednak ewangelicy z tym się jednak zgadzali. Przedstawiciele Społeczności Chrześcijańskiej, organizacji wewnątrzkościelnej, dawali zdecydowanie pierwszeństwo wierze przed narodowością, a przejawy aktywności politycznej w tonie Kościoła napiętnowali. Także stanowczy chrześcijanie, którzy zawsze wyżej stawiali Jezusa niż walkę narodową, zaczęli oddalać się od Kościoła augsburskiego. Okres międzywojenny, to okres pogłębiania rozbieżności między stanowczymi chrześcijanami i Kościołem augsburskim.

Przypisy

Zabawski, W.: Droga do ziemi obiecanej. Cieszyń 1934, s. 290.
(Skrót większej całości. Tytuł pochodzi od redakcji.)

romantyczno-sienkiewiczowskich. Tę przestrzeń zwykle definiowano przecież jako rubież, czyli w polskiej aksjologii bardziej odległy obszar graniczny niż zaściankowy, peryferyjny, lecz wartościowy skrawek ziemi. W swojej ocenie Putzlacher jest konsekwentna, bo zarazem przekonuje, że jej ziemia przestała być domem mitu. I dalej: Graniczność i dwioustość są motywami ważnymi w twórczości Putzlacher. O ich randze decydowała potrzeba rozbięcia stereotypów i emocjonalnego myślenia szablonami o wielokulturowym terenie i osobowości społecznej mieszkańców heterogenicznego regionu, mocno przesyconych idealizującymi treściami.

Licząca 1500 stron księga pamiątkowa nosi tytuł: Pejzaże kultury. Prace ofiarowane Profesorowi Jackowi Kolbuszewskiemu w 65. rocznicę jego urodzin. Wysłała we Wrocławiu z datą 2005, ale do czytelników trafiła w styczniu br. (k)

Komunikat Koła GTL

Dnia 25 lutego minął termin nadsyłania prac na II Konkurs Literacki im. Henryka Jasiczka. Koło Cieszyńsko-Zaolziańskie Górnośląskiego Towarzystwa Literackiego, organizator konkursu, zawiadamia, że odebrało siedem przesyłek pocztowych nadesłanych na adres Kongresu Polaków w Cz. Cieszyń, w tym jedną z Węgier. Jury konkursu pracuje w składzie: Tadeusz Kijonka (prezes GTL, Katowice), Marian Kisiel (UŚ Katowice) i Kazimierz Kaszper. Uroczyste wręczenie nagród odbędzie się w Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszyń podczas Wiosny Poezji Nad Olzą – polsko-czeskich spotkań literackich „Kamień czy słowo”, dnia 22 kwietnia 2006 r.

HANNA RYBICKA

Dla jaskółki

Na dnie serca,
co jaskółcze być się zdaje,
tam, gdzie smutek
często sen udaje,
udaje, że śpi,
tam zobaczyłam
brząsk
nowych dni.

Anielska

Nie wiedziałam,
że anioły śpią
w żółto-niebieskiej pościeli,
cicho tak,
prosto.

Nie sądziłam,
że anielskością potrafią się dzielić
jak ptak
wiosną,
śpiewam prosto z serca.

Lubię, kiedy mi śpiewasz,
anielska.

Kocham ogrody

Zabawne,
jak można kochać.
Pod dachem dzieciństwa
bawić się
w nowy, cudny świat.

Z przekory
pisać wiersze śmiało,
nie dbając czy wypada.
Całować
liściami wiatr.

Marzeniem
kazać iść, zegarom, wspak.
W kłótniach szukać zgody.

Kocham ogrody!

Hanna Rybicka urodziła się 28. 6. 1980 w Cz. Cieszyń, po zdaniu matury w tutejszym Gimnazjum Polskim podjęła studia malarskie i muzyczne w cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Pisze wiersze, teksty piosenek, gra na pianinie, komponuje. Wiersze pochodzą z jej polsko-czeskiego, debiutanckiego zbioru poetyckiego *Obrazki / Oblázky*, wydanego w 2005 r. nakładem Towarzystwa AVION.

Fot. Wiesław Przekop
Hanna Rybicka

ZAGADKI LITERACKIE

Kto to napisał?

Kontynuujemy zabawę w rozszyfrowywanie autorów cytowanych fragmentów utworów. Żeby wziąć udział, wystarczy wysłać do redakcji GL odpowiedź wraz z własnymi danymi osobowymi. Na kopercie prosimy dopisać: „Zagadki literackie”. Termin nadsyłania odpowiedzi mija w szósty dzień od daty ukazania się „Temiota”. Losowanie zwycięzcy odbywa się zawsze w poniedziałek, wyniki są publikowane w następnym numerze.

W tym tygodniu można wygrać powieść *Józefa Ignacego Kraszewskiego Hrabina Cosel* wartości 220 Kc (wydanie ilustrowane). A zatem, kto jest autorem poniższego fragmentu powieści (w odpowiedzi mile widziany będzie również tytuł utworu):

???

– A, za pozwoleniem, z kimże mam honor?... – zwrócił się nagle wagrowaty jegomość do młodego blondyna z tłumockiem.

– Jestem ksiądz Lew Nikolajewicz Wyszkin – odrzekł tamten z zupełną i niewzruszoną gotowością.

– Ksiądz Wyszkin? Lew Nikolajewicz? Nie znam, proszę łaskawego pana. Nawet nie słyszałem o takim – odpowiedział w zamyśleniu urzędnik

– to znaczy nie mówię o nazwisku, bo nazwisko historyczne, można i powinno się je znaleźć w historii Karamzina, ale mówię o osobie; nigdzie się jakoś nie spotyka ksiądz Wyszkinów; nawet słuch o nich zaginął.

– Ba! – odparł natychmiast ksiądz – ksiądz Wyszkinów już nie ma teraz wcale oprócz mnie; jestem bodajże ostatni. A co się tyczy ojców i dziadów, to wielu z nich było jednodworcami. Ojciec mój był zresztą podporucznikiem armii, awansowanym z junakra. Ale naprawdę nie wiem, w jaki sposób generałowa Jępanczyn okazała się też jedną z księżnych, i też w swoim rodzaju ostatnią...

– He, he, he! Ostatnia w swoim rodzaju! He, he! Jak pan to dowcipnie wyraził.

Autorem publikowanego przed tygodniem fragmentu powieści był Henryk Sienkiewicz (*Pan Wołodyjowski*, Warszawa 1955, s. 220). Zwyciężczynią została **Janina Procházka** z Karwiny Mizerowa. Nagroda czeka do odebrania w redakcji.

CYTAT TYGODNIA

„Czesi zbić!”

Tytuł informacji o przegranej czeskich hokeistów ze Szwedami 3:7.
W: Wiadomości, I program TVP, 24. 2. 2006.

Putzlacher i kresowe Zaolzie

W księdze pamiątkowej poświęconej prof. Jackowi Kolbuszewskiemu ukazała się obszerna rozprawa *Krystyny Kosakowskiej-Jarosz pt. Ucieczka od „historii drepczącej na przbie”*. Temat kresowego Zaolzia w twórczości Renaty Putzlacher. Ujmując przesłanie poezji Putzlacher w szerokiej perspektywie historyczno-kulturowej, autorka śledzi jednocześnie przemiany zachodzące w świadomości mieszkańców naszego regionu. Jest to bodaj najważniejsza praca, jaka dotychczas ukazała się na ten temat (wcześniejsze w artykułach poświęconych m.in. twórczości **Wilhelma Pręckiego** podobną perspektywę interpretacyjną sygnalizował **Alfred Wolny** z Opola).

Kosakowska-Jarosz pisze m.in.: *Utożsamiając macierzyste pogranicze z prowincją, Putzlacher odrzuciła tradycyjne konotacje tej kategorii, bazując na utartych schematach*

– Ależ bynajmniej. Wszędzie, na całym obszarze Śląska. Nie zastalście tu panowie inteligencji, która dawno przepadła, wsiątką w niemieckość... lecz został lud, twarzą nieugięty, wytrzymały chłop. Ten chłop czuje się Polakiem żywym, niż chłop w Kongresówce, lub Małopolsce... Zresztą, czyż trzeba słów wobec tego, że trzysty z górą naszych chłopów poszło do Was?

– To prawda, są z całego Śląska, nawet z Ostrawy... cały pluton ostrawski... i jeszcze napływają zgłoszenia...

– Chwała Bogu – wtrącił porucznik Minkowski o zapalanej, entuzjastycznej twarzy – ciągle nas mało, mało... O, gdyby cały naród zrozumiał ideę legionową, inaczej by wszystko wyglądało... Pobić najpierw Moskali... zawrócić, spruć Niemców... Stanać mocno na gruncie Polski od morza do morza...

– Da Bóg – szepnął ksiądz Ściśkała – że gdy się następnym razem spotkamy, będzie to już w wolnej Polsce...

– Wierzę w to mocno... A jak też myślicie? Czy realizacja naszych marzeń nie będzie napotykać tu u Was na jakie przeszkody ze strony Czechów?

– Czechów? – zdziwił się pastor – z jakiej przyczyny? Oni tak samo dają do niepodległości jak my...

– Nie wynika z nimi jakie spory terytorialne? – O Śląsk? Wykluczone! Przecież tu nigdy nie było i nie ma ani jednego Czecha... Niemieckie tendencyjne spisy ludności, nawet one wykazują wszędzie 98,99% Polaków!... Mogą ostatecznie zająć jakieś drobne spory o parę gmin pogranicznych, ale to jakoś da łatwo rozstrzygnąć.

– Da! historyk nie dowierzałby im tak bar-

dzo... – upierał się kapitan Kukiel.

– Niemożliwe! Mam wrażenie, że znam dobrze Czechów... Chciwi są, chytry, bezwzględni, to prawda, ale żeby chcieli krzywdzić nas bez żadnych ku temu podstaw?... Nie! Przecież to nie Prusacy...

– Rad bym w to wierzyć!... Młodziutki, urodziwy legionista przerwał rozmowę, podchodząc żywo do pastora.

– Jestem Stanisław Kot z Krakowa, specjalnie interesuje mnie zagadnienie reformacji w Polsce... Takim szczęśliwym, spotykając w tym zakątku gór-

ZOFIA KOSSAK

Wigilia w Nawsiu (9)

skim żywił ewangelicki, niezmienny od czasów Reja, Glicnera, Żarnowczyka... Zawsze jednakowo polski!

– Bóg zapłać za dobre słowo... Jakoś dotraliśmy i trwać będziemy...

– A wasz Trzanoski, Łaski śląski! „Tranoscius Teschinensis Silesius” – tak mało znany, a niepospolity umysłem i zdolnościami!

– O, tak, świeżo właśnie wydaliliśmy jego „Modlitwy” na nowo...

Elza Michejłówna weszła, niosąc oburącz wielką księgę. Była to księga gości Nawsia. Onieśmielonym głosem prosiła aby wszyscy, wszyscy, zechcieli podpisać się... na pamiątkę... Kalamarz i pióro już są...

Zgromadzi się koło niej, ochotnie ujmując pióro. Ochotnie, bo w każdym człowieku chęć utrwalenia swego przelotnego pobytu, nikłej egzystencji

tkwi zawsze, a cóż dopiero w czasie wojny, *tempore belli!* Komendant zapowiedział, że jutro, pojutrze, odchodzi na front... Któż wie, czy niejednen z nich nie kładzie po raz ostatni swego podpisu, tej nieodłącznej części własnego ja? Któż wie? Któż zgadnie, o ile wiotki papier kartek okaże się trwałszym od ich młodych muskułów, twardej kości, giętkiej skóry? „Księga gości” leżeć będzie spokojnie na stole pastora i wtedy, gdy niejednen z nich dawno rozłożył się w gnoj w wspólnej mogile nieznanymi żołnierz. Ostatnim jego śladem będzie może ten podpis

właśnie? Więc podchodzili kolejką, szarżąc z szeregowcami, jak popadło, kryjąc duże białe strony arabskimi podpisów, wprost, z boku, na ukos. Litery śmiałe, pełne rozmachu, suchawe, lub drobne, ściśnięte, ostrożne – nieudolne, dzieci-

cinne i wyrobione, wprawne. Podpisywali się rzędem: ...Kulesza Zenon, Warszawa, Osiński, Kazimierz Świński, komendant placu, Marian Klimaszewski, Wacław Denhof Czarnocki por., Jan Ciapara por., Zygmunt Dobrzański kpt., Mandrak kapral 14-letni, tuł obok przyjaciel jego: Trzyma Kazio, lat 15, Tadeusz Zwoliński, Zakopane, a pod nim Andrzej Kulwiec z dalekiej Litwy, Stanisław Zaruski por., Dionizy Nowosielski, Władysław Studnicki i szeregowiec Michał Wrublewski, Niezgoda Jan, Rokosz Filip szeregowiec, Roman Albinowski, komendant Szkoły Podchorążych Legionów Polskich, Jaworski Karol i Stach Sek...

W powietrzu był śwąd pogasłych świeczek, dym kolołwał pod sufitem. Trzeszczała cicho żarząca się gdzieś gałeczka. Chór młodych głosów śpiewał przed rozejściem się:

...Przybieżeli do Betlejem leguny! (koniec)

Telewizja

WTOREK 28 LUTEGO

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Smocze opowieści (s.) 8.45 Zygzałki (dla dzieci) 9.05 Andy Pandy (s.) 9.10 Ważne przemiany - Silna pokusa (s.) 9.40 Nieustraszone (s.) 11.00 Przyjaciele (talk-show) 11.25 Eko-Europa (amg.) 11.45 Agrobiznes (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Plebania (s.) 13.00 Jaka to melodia? (teleturynie) 13.25 Tak miało być (s.) 13.55 Gdynia miasto sukcesu 14.20 Rewizja nadzwyczajna 14.45 Pociąg do kultury 15.00 Wiadomości 15.10 Wiedźmy - Czar Pragi 15.55 Był taki dzień 28 lutego 16.00 Moda na sukces (s.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Teleexpress 17.20 Na celowniku (mag.) 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturynie) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Wulkan plonący szczyt (film USA) 21.55 Sprawa dla reportera 22.25 Był taki dzień 28 lutego 22.30 Prosto w oczy 22.45 Wiadomości 23.00 Paryskie domy uciechy (film franc.) 23.55 Agentka o stu twarzach (film USA) 0.35 Wo- kół wielkiej sceny 1.15 Tajemnica państwa: kobiety 1.40 Historia naturalna Polski - Zielony świat 2.10 Był taki dzień.

■ TVP 2

5.55 Złotopolscy (s.) 6.20 10 minut tylko dla siebie 6.35 Szaleństwo Majki Skowron (s.) 7.20 Od przedszkola do Opola Piosenki (dla dzieci) 7.50 Hydronauci - Co wiezie statek? 8.05 Dr Quinn (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.10 M jak miłość (s.) 11.55 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Alpejski smak 12.20 Sprawdz, jakie masz prawa - Pasażer linii lotniczych 12.40 Załóż się (pr. rozryw.) 14.20 Seniorzy SDP 14.30 Znaki czasu (mag.) 14.55 Wydarzenia, wydarzenia 15.05 Gliniarz i prokurator (s.) 16.15 M jak miłość (s.) 17.05 Kulisy serialu „M jak miłość” 17.15 Konsument (mag.) 17.40 Book-macher 17.50 Już w środę mecz USA - Polska 18.50 Jeden z dziesięciu 19.20 W brazylijskim rytmie 19.35 Ale jazda! (mag.) 20.10 M jak miłość (s.) 21.00 Kulisy serialu „M jak miłość” 21.10 Magazyn Ekspres Reporterów 21.50 Już w środę mecz USA - Polska 22.20 Biznes 22.25 Sport-telegram 22.40 Wycieczor filmowy 22.50 Niebezpieczne związki (film USA) 0.45 Jeszcze mi podziękuj (film USA).

■ NIEBEZPIECZNE ZWIĄZKI

dramat obyczajowy, 1988, USA
TVP 2, wtorek 28. 2., godz. 22.50
Reżyseria: Stephen Frears
Występują: Glenn Close, John Malkovich, Michelle Pfeiffer, Uma Thurman, Keanu Reeves i inni.

Bohaterką jest markiza de Merteuil, mistrzyni intrygi towarzyskiej, inteligentna, kusząca i pozabawiona skrupułów, bezbożnie manipulująca uczuciami innych, znajdując w tym wielką przyjemność i uciechę. Wraz z oddanym jej wiehrarbią de Valmont, byłym kochankiem i partnerem w perfidnych rozgrywkach, knuje intrygi, których stawką są ludzkie losy. W końcu sami stają się ofiarą własnej gry. Porzuca przez jednego ze swych kochanków markiza de Merteuil poprzysięga zemstę.

■ TV KATOWICE

6.10 Gramy dla was 6.25 Książki z górnej półki (s.) 7.50 Północ południe 8.05 W dobrym stylu 8.45 Gość dnia 9.00 Malowanie obrazów - to proste (s.) 9.55 Pogromczyńie mitów (s.) 11.10 Gość dnia 11.45 Muzyka łączy pokolenia - Lista przebojów 12.35 Ginące cywilizacje - Kaszmirscy Ladakhowie 13.45 Zawsze kolonia 14.15 Prosto z lasu 14.45 Regiony kultury 15.00 Świat - magazyn międzynarodowy 15.45 Malowanie obrazów - to proste (s.) 16.10 Rozmowa dnia 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Unijnym traktem 17.05 Służba zdrowiu 17.50 Relacje 18.00 Aktualności 18.40 Nasz reportaż 19.00 Okiem mistrza 19.15 Zbliżenia filmowe 19.30 Z życia Kościoła 19.50 Akademia bezpiecznej jazdy 21.00 Echa dnia 22.15 To jest temat 23.05 Oszustki z antypodów (film ang.) 23.55 Córki McLeoda - Polowanie (film austral.).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie 7.05 Adam i Ewa 7.35 Przygotuj Jackie Chana 8.00 Miodowe lata (s.) 8.45 Gra w ciemno 9.45 Graczykowie (s.) 10.45 Quizmania 12.00 Daleko od noszy (s.) 12.30 Samo życie (s.) 13.15 Miodowe lata (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Pensjonat pod Różą (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja 16.35 Duża przerwa - Trzecia jest bez (film pol.) 17.05 Gra w ciemno (pr. rozryw.) 18.05 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.15 Raport specjalny - Zemsta rodziców 20.50 Cienka czerwona linia (film USA) 0.30 Dziupła Cezara - Dopóki będzie mnie potrzebował 1.15 Biznes Wydarzenia 1.40 Pasjonaci 2.05 Kuba Wojewódzki 3.00 Dziewczyny w bikini (quiz) 4.00 Magazyn sportowy.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.05 Tele-ranek (dla dzieci) 9.15 Klocek (dla dzieci) 9.30 Sprawa dla reporterki 10.00 Wiadomości 10.05 Wiejski plac (s.) 11.00 Talk show Jana Krausa 11.45 Film o filmie Duma i uprzedzenie 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.25 Ćwiczyńie głowy 18.30 Czarne owce (pr. publ.) 18.50 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 20.00 Bananowe rybki (talk show) 20.35 List do ciebie 21.30 13. komnata Kamili Moučkovéj (dok.) 22.00 Na tropie (mag. krym.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 22.55 Prognoza pogody, sport 23.05 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.10 Nadal tutaj jestem (s. dok.) 23.40 Wszystko jest względne (s.) 0.00 Międzynarodowa scena kosmiczna 0.55 Mieszkać - to sztuka 1.15 Simpsonowie 1.40 AZ-kwiz 2.05 Ally McBeal.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Co mogę zrobić dla siebie (mag.) 8.35 Diagnosta 8.50 Wszystko, co wiemy o AIDS 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.30 AZ-kwiz (teleturynie) 11.55 Czeskie głowy 12.00 Euronews 12.35 Co znaczący w domu 13.00 Zestaw bajkowy Edka 14.45 Obiektory (mag.) 15.20 Podróż pod powierzchnią mroźnej Antarktydy (dok.) 16.00 Cudowny świat: Człowiek - tajemnicza istota (s. dok.) 16.20 Co ze śmieciami? (pr.

cykl.) 16.35 Rodzina a szkoła (mag.) 16.55 Popularis (mag.) 17.25 Blok publicystyki ekologicznej 18.00 Poprask (mag. muz.) 18.30 Kultura. cz (mag.) 19.00 Wiadomości w języku migowym 19.05 Świat motorów (mag.) 19.50 Ćwiczyńie z TVC 20.00 Ten nasz czeski charakter (s. dok.) 20.30 Czernobyl - godzina zero (dok.) 21.20 Synkopa odporności (pr. cyklicznej) 21.40 Japońskie rzeki (s. dok.) 21.50 Wiedźmin (s.) 22.40 Dogrywka (mag.) 23.10 Poprask (mag.) 23.40 Pojedynkę przywódco (s. dok.) 0.25 Świat motorów 1.10 Intolerancja? 1.30 Spotkali się... 2.35 Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Stefania 9.25 SOS Barracuda (s.) 11.10 To morderstwo, napisała (s.) 12.00 Strażnik Teksasu (s.) 12.50 Sue Thomas: Agent FBI (s.) 13.45 Terra Nostra (s.) 14.45 Buffy: Potrastrach wampirów (s.) 15.35 Zaryzykuj! (teleturynie) 16.05 Gliniarz i prokurator (s.) 16.55 Właśnie teraz 17.05 Columbo (s.) 18.45 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Przychodnia w różowym ogrodzie (s.) 21.10 Redakcja (s.) 22.05 Na własne oczy (pr. publ.) 23.00 Życie nie umiera (film USA) 0.45 Skradziony serca (film erot.) 2.50 Do-Re-Mi.

■ PRIMA

6.30 Salon samochodowy 2.20 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.25 Sofie i jej miłość (s.) 9.25 Mój przyjaciel Monk (s.) 10.20 Prima jazda 11.05 Gorączka (s.) 12.10 Detektyw Nash Bridges 13.10 Rewir Wolfa (s.) 14.10 Berlin, Berlin (s.) 15.15 M.A.S.H. (s.) 16.20 Nieposkromiona Lucia (s.) 17.25 Dzika kotka (s.) 18.30 „VyVoleni” II (reality show) 18.43 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Party z kucharzem (mag. kul.) 19.50 „VyVoleni” II (reality show) 19.55 Więzy rodzinne (s.) 21.15 „VyVoleni” II (reality show) 23.00 Wodospad Tomáša Hanáka (pr. roz.) 23.45 Za ciemem (film koprod.) 1.35 Szybka wygrana 2.50 Skapiec (film fr.).

■ ŚRODA 1 MARCA

■ TVP 1

5.45 Wpisani w krajobraz 6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Prosto w oczy 8.35 Cedric - Jak pech, to pech (s.) 8.45 Krecik (dla dzieci) 9.00 Domisie (s.) 9.30 Łatek - Grajek szuka nowego domu 10.00

■ PANNY Z WILKA

dramat psychologiczny, 1979, Polska
TVP 1, środa 1. 3., godz. 23.55
Reżyseria: Andrzej Wajda
Występują: Daniel Olbrychski, Anna Seniuk, Maja Komorowska, Stanisława Celińska, Christine Pascal i inni.

Czterdziestoletni Wiktor Ruben, załamany śmiercią przyjaciela, odwiedza dom wujostwa i zaprzyjaźniony sąsiadki dworek. Tam spędził młodzieńcze lata, otoczony dziewczętami, z którymi łączyły go więzi nie tylko przyjaźni. Ruben wspomina ostatnie lato przed wojną. Teraz wiele się zmieniło. Wujostwo zezastarzał się, dziewczęta stały się kobietami. Jedną z nich, Fela, zmarła, inne wyszły za mąż. Próba przywołania dawnego romansu nie ma szans powodzenia, a wspólnie snute wspomnienia budzą nie tylko sentymenty, ale i niepokój.

Don Matteo - Ukąszenie węża (film włoski) 10.55 Wielki świat małych odkrywców 11.45 Agrobiznes 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Plebania (s.) 13.00 Jaka to melodia? (teleturynie) 13.30 Okazja (s.) 14.00 Rzeczy i ludzie - Botswana 14.25 Raj 14.50 Był taki dzień 1 marca 15.00 Wiadomości 15.10 Warto kochać (s.) 16.00 Moda na sukces (s.) 16.20 Przed premierą filmu „Jan Paweł II” - Zwycięzcy konkursu 16.30 Sportowy Express 16.40 Teleexpress 17.00 Środa Popielcowa - transmisja mszy świętej z Katedry Wawelskiej 18.20 Plebania (s.) 18.45 Przed premierą filmu „Jan Paweł II” 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Święty Piotr (film włoski) 22.40 Przed premierą filmu „Jan Paweł II” 22.55 Prosto w oczy 23.10 Wiadomości 23.20 Był taki dzień 1 marca 23.25 Plus minus 23.55 Panny z Wilka (film pol.) 1.45 Strażnik minionego czasu 2.30 Był taki dzień 1 marca.

■ TVP 2

6.00 Złotopolscy (s.) 6.25 10 minut tylko dla siebie 6.35 Szaleństwo Majki Skowron (s.) 7.25 Od przedszkola do Opola (dla dzieci) 7.50 Hydronauci - Co słycać w morzu? (s.) 8.05 Dr Quinn (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.10 M jak miłość (s.) 11.55 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Cypryjski smak 12.45 Święta wojna - Męki twórcze (s.) 13.10 Europa da się lubić 14.05 Lokatorzy (s.) 14.35 Morskie opowieści - Podwodny dom (film USA) 15.05 Gliniarz i prokurator (s.) 16.15 M jak miłość (s.) 17.05 Kulisy serialu „M jak miłość” 17.15 Zorro (film USA) 17.40 SOS, czyli sami o sobie 18.55 Jeden z dziesięciu 19.25 USA - Polska (mecz towarzyski) 22.30 Biznes 22.35 Sport-telegram 22.50 Konfrontacja (mag.) 23.20 W szponach korupcji (film USA) 1.10 Rewolucja francuska (film dok.) 2.40 Pokolenie Matrix.

■ TV KATOWICE

6.15 Gramy dla was 7.45 Aktualności 7.50 Unijnym traktem 8.05 Służba zdrowiu 16.45 Aktualności 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Telewizyjny uniwersytet trzeciego wieku 17.05 Trójka tam była 17.50 Gramy dla was 18.40 Powiedz stop 19.00 Chłop i baba (s.) 19.25 Rawa Blues 19.50 Akademia bezpiecznej jazdy 21.50 Aktualności 6.25 Książki z górnej półki (s.) 8.45 Gość dnia 9.00 Wszystko o rasach - Border collie (pr. dok.) 9.55 Reportaż Trójki 11.10 Coś dnia 11.45 Rozmówki wschodniograczkie 12.10 Czytaj z Trójką 12.35 Światy niezwykle - Indie (film franc.) 13.45 Dusza kresowa (s. dok.) 14.15 Reportaż Trójki 14.45 Rzeka Warta pieniądze 15.00 Podwodna Polska 15.45 Wszystko o rasach - Border collie (pr. dok.) 16.10 Rozmowa dnia 21.00 Echa dnia 22.15 To jest temat 23.05 Z dziennika księżda (film USA) 0.30 Młodzież kontra.

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie 6.50 TV market 7.05 Adam i Ewa (s.) 7.35 B-Daman (s.) 8.00 Miodowe lata (s.) 8.45 Gra w ciemno (pr. rozryw.) 9.45 Graczykowie (s.) 10.45 Quizmania 12.00 Daleko od noszy (s.) 12.30 Samo życie (s.) 13.15 Miodowe lata (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Pensjonat pod Różą (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja 16.35 Duża przerwa - Praktykant (s.) 17.05 Gra w ciemno 18.05 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.15 Kochaj mnie, kochaj! (s.) 21.15 Gorąca laska (film USA) 23.35 Kabareton (s.) 0.35 Biznes Wydarzenia 1.00 Zapracowane slichnotki 2.00 Love TV 3.00 BoomBox.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Safari (s.) 9.20 Wizyta w zoo 9.30 Świat rekordów Guinnessa (s. dok.) 10.00 Wia-

domości 10.05 Szczuraki (film USA-kan.) 11.40 Film o filmie Ekspres 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.25 Ćwiczyńie z TVC 13.35 Mieszkać - to sztuka (mag.) 14.00 Wiadomości 14.05 Kamera w podróży 14.35 Żyto (mag.) 15.00 Chłopaki w akcji (pr. kul.) 15.30 Simpsonowie (s. anim.) 15.50 Co mogę zrobić dla siebie (mag.) 16.00 Wiadomości 16.05 Czarodziejskie przedszkole 16.35 Labirynt (dla dzieci) 17.00 Co znaczący w domu (dok.) 17.30 AZ-kwiz (teleturynie) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czeskie głowy 18.30 Pod pokrywką (mag.) 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Wiejski plac (s.) 21.00 Wszyscy ko party (mag.) 21.40 Ally McBeal (s.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 22.55 Prognoza pogody, sport 23.00 Losowanie Sportki i Szansy 23.10 Losowanie Szczęśliwej 10 23.15 Harde sztuki (film br.) 0.50 Przyjaciele 1.10 Simpsonowie 1.35 AZ-kwiz 2.00 Oczarowanie.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Kim był Premysl Pitter? (dok.) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.30 AZ-kwiz (teleturynie) 11.55 Czeskie głowy 12.00 Euronews 13.00 Allo! Allo! (s.) 13.30 W jaki sposób... (mag.) 13.55 Blok publicystyki ekologicznej 14.25 Poprask (mag. muz.) 14.55 Dzieciaka encyklopedia świata 15.00 Z rodu Linksemburgów (s. dok.) 15.25 Europa dziś (mag.) 15.50 Prymat (mag.) 16.10 Prawda o witaminach (dok.) 17.00 Japońskie rzeki (s. dok.) 17.30 Kosmopolis (mag.) 17.40 Świat kół żek (mag.) 18.00 Msza święta (transmisja) 19.30 Sportowe minuty 19.35 Wiadomości w języku migowym 20.00 ZIO Turyn 2006 - retransmisja 21.30 Al Dżazira - inny punkt spojrzenia (dok.) 22.30 Czernobyl - godzina zero (dok.) 23.30 Licho nos (dok.) 23.35 Poczty (dok.) 0.35 Prawda o witaminach 1.45 Słowo świętacyjne 1.50 Magazyn religijny 2.10 Magazyn chrześcijański 2.20 Taniec na Markizach 2.35 Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Stefania (s.) 9.25 Gdzie jest, taki (film kan.) 11.05 To morderstwo, napisała (s.) 12.00 Strażnik Teksasu (s.) 12.50 Terra Nostra (s.) 13.45 Terra Nostra (s.) 14.50 Buffy: Potrastrach wampirów (s.) 15.40 Zaryzykuj! (teleturynie) 16.15 Gliniarz i prokurator (s.) 17.00 Właśnie teraz 17.10 Columbo (s.) 18.45 Ulica (s.) 19.30 Władza, sport, pogoda 20.00 Jak powie nie tracą nadziei (film czes.) 22.30 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 23.15 Nowa podróżomania (mag.) 23.50 Bitwa o Ziemię (film USA) 1.50 Martwa strefa (s.) 2.30 Na własne oczy.

■ PRIMA

6.30 Program rozrywkowy 7.20 Szansa bez granic (pr. roz.) 8.25 Sofie i jej miłość (s.) 9.20 Dzikie Licho (s.) 10.25 Prima jazda 11.05 Gorączka (s.) 12.15 Detektyw Nash Bridges 13.15 Rewir Wolfa (s.) 14.20 Berlin, Berlin (s.) 15.25 M.A.S.H. (s.) 16.20 Nieposkromiona Lucia (s.) 17.25 Dzikie kotki (s.) 18.30 „VyVoleni” II (reality show) 18.43 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Party z kucharzem (mag. kul.) 19.50 „VyVoleni” II (reality show) 21.15 Wszyscy ko party (pr. roz.) 22.40 Wszyscy ko party (pr. roz.) 23.45 Dementi 0.30 Żony Hollywood (film kan.-USA) 2.10 Tania... Szybka wygrana.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Kronika Rodzinna

Spóźnione, lecz szczerze życzenia jubileuszowe dla pana JÓZEFA BUJOKA

z Hawierzowa Suchej, przede wszystkim zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego składają rodziny Franciszka i Jana Kowalczyków, Heczaków, Barłeczaków i Szymczysków. GL-099

Cóż więcej możemy Ci dać, krótką modlitwę i w ciszy wspominać. Dziś, 28. 2. 2006 obchodziłby 65. urodziny, zaś 3. 3. 2006 minie 7. rocznica, kiedy nas na zawsze opuścił

śp. RICHARD MADEJA z Olbrachcic. O chwilę wspomnień prosi żona Maria z rodziną. AD-035

Jutro minie 5. rocznica śmierci naszej Kochanej Mamusi i Babci

śp. JOANNY GOMOLA z domu Martynek. O modlitwę i chwilę wspomnień proszą córki z rodzinami. GL-098

Mijają lata, miną marzenia, pozostaje żal i wspomnienia.

Na dzień 1. 3. 2006 przypada 20. smutna rocznica, kiedy na zawsze uchyliło szlachetne serce

śp. FERDYNANDA KORZENIOWSKIEGO z Karwiny Nowego Miasta. O chwilę wspomnień proszą żona Wanda i córka Leśka z rodziną. RK-024

Co w kinach

KARWINA - Centrum: Domino (28, 1. godz. 17.45, 20.00); **Reflex:** Zamiłuj się i zastrzel mnie (28, 1. godz. 19.00, 20.00); **TRZYNICIE - Kosmos:** Restart (28, 1. godz. 17.30, 20.00); **HAWIERZÓW - Centrum:** Shrek II (28, 1. godz. 15.30); Monachium (28, 1. godz. 17.30); Dowód (28, 1. godz. 20.15); **CIESZYŃ - Piast:** Ja wam pokazę (28, 1. godz. 16.00, 18.15); Pila II (28, 1. godz. 20.30);

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, czw. 18.00, TVC 2, pt. 7.30. **POLSKIE AUDYJCJE:** UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m, po-pt: 19.00-19.15, nie: 18.30-19.00.

Co w terenie

TRZYNICIE OSÓWKI - MK PZKO zaprasza na spotkanie przy herbatce gościem mgr. Kazimierzem Jaworskim pt. „Końska - historia i współczesność” 3. 3. o godz. 17.00 w lokalu Szkoły Podstawowej na Osówce. **HAWIERZÓW MIASTO - Klub Emerytów** zaprasza na spotkanie klubowe 2. 3. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuśka 2. **OBWÓD ORŁOWA - zebranie Rady Obwodowej PZKO** 2. 3. o godz. 17.00 w Porębie. **CZ. CIESZYŃ - Akademia Handlowa** zaprasza 2. 3. od godz. 8.00 na 11. Regionalne Targi Firm Symulacyjnych z udziałem Międzynarodowym w budynku Osrodku Kulturalnego „Stfelnice” w Cz. Cieszyń. **Biblioteka Miejska, filia** przy ul. Haviłcka 6 zaprasza na kolejne spotkanie z cyklu „Podróże bliższe i dalsze”. 28. 2. o godz. 17.00 o „Bożym Narodzeniu w tropiku”, czyli o pobycie w Ghanie opowiadać będą państwo Andrea i Stanisław Folwarczni.

BYSTRZYCA - Klub Seniora MK PZKO zaprasza 1. 3. o godz. 17.00 do Domu PZKO wszystkich zainteresowanych na pogawędkę nt. „Drzewa owocowe - opieka i ochrona”. **SUCHA GÓRNA - zarząd MK PZKO** zaprasza wszystkie członkinie razem z mężami na spotkanie z okazji MDK 4. 3. o godz. 16.00 do Domu PZKO. Program w wykonaniu dzieci z PSP, posiłek przygotowany przez panów zapewniony.

Co za Olzą

ALIANCE FRANÇAISE, Cieszyń: 25. 3. o godz. 10.00 II edycja regionalnych eliminacji do konkursu piosenki frankońskiej Ostrawa 2006 w Naucejskim Kolegium Jez. Obcych w Cieszyń, ul. Frysztacka 44. Dodatkowe informacje, ogłoszenia i regulamin konkursu: AF Cieszyń, ul. Bielska 68, tel./fax. (33) 858 11 27, www.af-enpolgne.pl, e-mail: afcieszyn@ilus.edu.pl **KSIAŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyń:** do 24. 3. wystawa „Autografy w zbiorach Książnicy Cieszyńskiej od XVI do XX w.”. Otwarte po, wt, śr i pt: 8-18, so: 9-15. **GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3 Maja 11, Bielsko-Biała:** do 5. 3. wystawa młodej sztuki z Łodzi „Młódz - identyfikacja”. Otwarte wt-nie: 10-18. **do 5. 3. wystawa „Co robi łączniczka”.** Otwarte wt-nie: 10-18.

Wystawy

GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIE

Środa z Nepomucenem

CIESZYŃ (kor) - W Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości odbędzie się jutro o godz. 16.00 wernisaż wystawy malarstwa współczesnego artystów z 11 krajów Europy pt.

GO, Wielka Galeria: do 26. 3. wystawa Pavla Hlaváta - „Grafika”. Otwarte po-pt: 9-15 po zgłoszeniu na portierni TC.

MUZEUŃ ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszyń, Hlavní tř. 3: ekspozycja stała „Obrazy z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”.

▲ do 28. 5. wystawa „Pieśni wydane na światło”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUSAION, Hawierzów, Dłelnická 14:** do 2. 4. historyczna wystawa „Hawierzów - powstanie miasta”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW W JABŁONKOWIE, rynek Mariąński 14:** wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUŃ TECHNIKI w Pietwałdzie:** stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów; do 31. 12. 2006 wystawa „Od plomienia do żarówki”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MUZEUŃ TRAGEDII ŻYWCOKIĘJ, Hawierzów Żywocice: do 15. 10. historyczna wystawa „Drewniane kościoły w Cieszyńskiem”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

INTERKLUB, rynek Masaryka 10, Karwina: do 2. 4. wystawa historyczna „Lalki”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

SALA MÁNESA, DK Karwina: do 17. 3. wystawa Lanfranco Lanari i Dašana Urbanika „Tajemnica przyrody”.

„Jan Nepomucen - Święty Europy Środkowej”. Ekspozycja wzbogacona jest ponadto o barokowe obrazy z Muzeum Śląska Cieszyńskiego.

Wystawa wcześniej była prezentowana m.in. w Pradze, Brukseli i Warszawie. W Cieszyń będzie ją można zwiedzać do 2 kwietnia, codziennie w godz. 10-17.

Wystawie towarzyszyć będzie konferencja naukowa. Rozpocznie się ona o godz. 14. Jej uczestnicy będą mogli wysłuchać referatów **Joanny Jędrusik** (Nepomuckie paradoksy), **Karla Drhovského** (Jan Nepomucen w świetle historii) i **Piotra Krasnego** (Jan Nepomucen w sztuce). W ramach „Środy z Nepomucenem” w Rotundzie pw. św. Mikołaja odbędzie się msza św. po polsku.

Wystawa została zorganizowana m.in. przy współpracy z Czeskim Centrum w Warszawie, Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Urzędu Wojewódzkiego w Pilźnie i władz miasta Nepomuk.

Tablice dla regionu

GRÓDEK (kor) - Samorząd wojewódzki przyznał Stowarzyszeniu Gmin Regionu Jabłonkowskiego dotację na projekt związany z oznakowaniem regionu nowymi tablicami informacyjnymi. Do kasy SGRJ wpłynęło na razie 100 tys. Kc, kolejne 100 tys. Stowarzyszenie otrzyma po realizacji projektu. SGRJ wyłoży ze swojej kasy 110 tys. Kc.

Tablice informujące przyjezdnych, że wjeżdżają na teren regionu jabłonkowskiego, zostaną umieszczone m.in.

na przejściach granicznych z Polską i Słowacją oraz na granicy z regionem trzynieckim. Inne tablice - wskazujące przed rozpoczęciem sezonu turystycznego - powiedział nam przewodniczący SGRJ, wójt Piosku **Oldřich Rathouský**.

- Wszystkie tablice powinny być gotowe do końca kwietnia, czyli jeszcze przed rozpoczęciem sezonu turystycznego - powiedział nam przewodniczący SGRJ, wójt Piosku **Oldřich Rathouský**.

Hyde Park

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Szanowna Redakcjo,

nachodzą wybory, znów więc przedstawiciele naszej mniejszości radzą, kogo wesprzeć. Przerzaczam, lecz takie działania wydaje mi się dość naiwne. Czyż przysłowie nie mówi, iż „gdzie dwóch Polaków, tam trzy poglądy”? Wystarczyłoby przeczytać listy w rubryce GL „Hyde park”, aby przekonać się, że to przysłowie dotyczy także nas Polaków na Zaolziu. Przekonanie, że uda się nas wszystkich zjednoczyć „pod jednym sztandarem” jest nie tylko nierealne, ale i niezbyt demokratyczne. Rozumiem jednak, że są również

niedzdecydowani potencjalni wyborcy, tych próbować przekonać zapewne jest realistyczne. Ale nie sądzę, aby kogokolwiek przekonała kampania w stylu: „Obowiązkiem każdego Polaka na Zaolziu jest wybieranie partii XY!” - jak to bywało w poprzednich kampaniach wyborczych na lamach „GL”. Wolne wybory, moim zdaniem, polegają na tym, że każdy, bez względu na swą narodowość, może wybierać partię najbliższą jego poglądom politycznym.

MARLYNA ADAMEC, Olbrachcice

redakcyjnej Woczy

Jak jo chodził do szkoły

Słowa starej, ale znanej piosenki były tematem naszego Balu PZKO Kocobędz i Ligota, jak również przerywnikiem wspaniałej kapeli Rivieras. Wystrój sali, czyli klasy VB i wszystkich barów, gabinetów szkolnych, wprowadził balowiczów w nastrój lat szkolnych.

Zagajanie było po prostu szkolne, bo z dzwonkiem. Wychodzi klasowy pan T. Wacławik, rozgląda się, bo mała, stara ławka szkolna jeszcze jest pusta. I nagle wbiega uczeń Antek, p. R. Martynek, siada, wyciąga z gazety chleb ze sadłem i zajada. „Klaso wstać!” - ludzie patrz trochę zdziwieni, ale wstają. Tylko Antek nie reaguje, „Klaso siąść!” Wszyscy siadają i rozpoczyna się krótki dialog pomiędzy klasowym i Antkiem np. „Panie nauczycielu, wiele mo dzisiaj godzin?” Antku, no przecza 24. Ni, wczora mówili w radiu, że je dziwni o godzinie delsej, to mo 25 godzin”.

Dyrektor, p. N. Branna, przeczytała regulamin szkolny, który dotyczył m.in. rozwijania umiejętności tanecznych,

zakazu palenia w budynku szkolnym... Zaprosiła balowiczów do barów, czyli gabinetu chemicznego, geograficznego, wychowania fizycznego i językowego.

Zespół taneczny „Błędowanie” zaprezentował poloneza, walczki i tańce nowoczesne. Dużym powodzeniem cieszyła się dyskoteka - rytmika szkolna p. Bartnickiego. Góralska kapela z Oldryzchowice wesoło przygrywała i zapraszała w barach do wspólnego śpiewania z pełnych płuc. Bogaty wybór domowych ciastek zadziałał na niektórych gości tak, że kupowali je zanim zdążyli odłożyć pieniądze w szkatu szkolnej. Kuchnia z kocobędzkimi specjalami z powodzeniem nasyciła głodomorów, którzy zaraz po posiłku starali się tańcem zredukować nabyte kalorie.

Po całonocnej szampańskiej zabawie słychać dzwonek po ostatniej lekcji. Odeszli weseli balowicze a po nich... zmęczeni, ale zadowoleni organizatorzy Balu PZKO Kocobędz-Ligota.

Organizatorzy

Aktywni dawkowanie

W niedzielę, 22. 1. br. odbyło się zebranie sprawozdawcze MK PZKO w Karwinie Dawkowie. Obrady zagalili prezes koła, Piotr Sztula. Zaszczycił je prezes ZG PZKO, Zygmunt Stopa. Po krótkim występie chóru „Lira” wręczono odznaczenie chórystom, przyznane przez Zrzeszenie ŚM ZG PZKO, PZCHIO w Warszawie, Unię Czeskich Zespołów Śpiew., filię w Ostrawie z okazji 95-lecia śpiewactwa w Dawkowie. Dawkowskie koło PZKO zmaga się z brakiem chętnych, zwłaszcza młodych ludzi do pracy w jego zarządzie, a problem stanowi również brak własnej świetlicy. Pomimo tych trudności Dawków wciąż należy do najaktywniejszych środowisk PZKO. Sprawozdanie z działalności i plany na przyszłość przedstawił koordynator pracy kulturalno-oświatowej koła, Bolesław Mrózek, o działalności „Liry” (kierownictwo odd. Beata Piłśniak-Hojka), najaktywniejszego zespołu koła, mównicą Czesława Lipka.

witanie wiosny” z obchodami Dnia Kobiet (wystąpili frysztańscy przedszkolacy), „Wianki” z udziałem zespołu „Skotnica” i przedszkola. Udana była wycieczka na Kozubową, którą wykładem o historii Jabłonkowa i miastyniu owicz wzbogacił Leszek Richter. Dowodem sprawnej działalności MK PZKO była akademia na 95-lecie śpiewactwa w Dawkowie. Program wypełniły zespoły bratniego koła PZKO we Frysztacie, chór żeński „Kalina”, męski „Hmetan”, uczniowie PSA im. B. Smetany w Karwinie i chór-jubilat „Lira”.

W tym roku poza imprezami, które już się odbyły, koło deklaruje udział w „Stawianiu Moja” w parku zdrojowym. Natomiast „Lira” da koncert w Maju. Sprawozdanie z działalności i plany na przyszłość przedstawił koordynator pracy kulturalno-oświatowej koła, Bolesław Mrózek, o działalności „Liry” (kierownictwo odd. Beata Piłśniak-Hojka), najaktywniejszego zespołu koła, mównicą Czesława Lipka.

W r. 2005 koło zorganizowało: „Po- J.G.

Wystawa fotograficzna

KARWINA (M.W.) - Biblioteka Regionalna w Karwinie serdecznie zaprasza na wystawę fotografii amatorskiej, na której przedstawi się grupa dziewięciu entuzjastów, dla których szukanie nowych obiektów, detali lub kolorystycznie ciekawych kompozycji - poprzez soczewkę aparatu cyfrowego - jest najważwazszą przygodą. Wernisaż tej ciekawej wystawy odbędzie się w środę 1. 3 o godz. 18 w Bibliotece Regionalnej w Karwinie - Oddział Muzyki i Sztuki, rynek TGM w Frysztacie.

Na wystawie przedstawiają swe prace Jindřich i Matěj Burdowie, Jiří Hájek, Marcel Křhový, Jiří Ambrož, Miroslav Ježíšek, Renata Filipová, Vladimír Bekko, Miroslav Kurník. Wystawa czynna będzie do 29. 3. 2006 w godzinach otwarcia biblioteki: Po i wt: 8-18, śr: 13-14, cz: 13-18 i p: 8-17.

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie: w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głos Ludu” przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyń, e-mail: ogloszenia@glosludu.cz w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVICES, ul. Stfelnicni 18, Czeski Cieszyń; w godz. otwarcia w Odd. Literat. Pol. Biblioteki w Karwinie Fryształe (przy rynku).

WTOREK 28 LUTEGO

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Prosto w oczy - program Moniki Olejnik 8.30 10 minut tylko dla siebie 8.40 Talent za talent z Robertem Korzeniowskim 9.05 Magazyn Medyczny - Transplantacja 9.25 Nauczyciel, który został pastorem (rep.) 9.40 Zaproszenie 10.00 Kabaret Starszych Panów 11.05 Reportaż 11.30 Jak wędrowne ptaki (rep.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Plebania (s.) 13.00 Sportowy tydzień 13.20 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych 13.35 Pogranicze w ogniu (s.) 14.30 Uwesołozabawiacz - Jacka Fedorowicza żywot artystyczny 15.20 Andrzej Wajda o sobie (film dok.) 16.15 Talent za talent z Robertem Korzeniowskim 16.40 Magazyn Medyczny - Transplantacja 17.00 Telexpress 17.15 Sportowy Express 17.20 Kreciolo 17.45 Nauczyciel, który został pastorem (mag.) 18.00 Telewizyjne Wiadomości Literackie 18.30 Jak wędrowne ptaki (rep.) 19.00 Wiadomości Polonijne 19.15 Miś Uszatek (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.30 Plebania (s.) 20.55 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych 21.10 Jesteśmy z... PL (mag.) 21.40 Nigdy nie wyjechałem z Krakowa (film dok.) 22.15 Warto rozmawiać 23.30 Panorama 23.35 Biznes 23.50 Sport Telegam 0.00 Prosto w oczy 0.15 Jak wędrowne ptaki (mag.) 0.40 Reportaż 1.15 Miś Uszatek (s. anim.) 1.30 Wiadomości 1.55 Sport 2.00 Klan (s.) 2.25 Plebania (s.) 2.45 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych 3.00 Wiadomości Polonijne 3.15 Jesteśmy z... PL (mag.) 3.45 Nigdy nie wyjechałem z Krakowa (film dok.) 4.15 Warto rozmawiać 5.30 Telewizyjne Wiadomości Literackie.

ŚRODA 1 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Prosto w oczy 8.30 10 minut tylko dla siebie 8.40 Budzik 9.05 Laboratorium (mag.) 9.25 Wierzę, wątpię, szukam 9.50 Jest takie miejsce - Lubraniec (s. dok.) 10.05 Co tu jest grane? 10.25 Z archiwum IPN (mag.) 10.50 Telewizyjne Wiadomości Literackie 11.15 Młode rekiny (s.) 11.40 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Plebania (s.) 13.00 Wiadomości Polonijne 13.15 Jesteśmy z... PL (mag.) 13.45 Nigdy nie wyjechałem z Krakowa (film dok.) 14.15 Zbigniew Wodecki i jego goście 15.00 Warto rozmawiać 16.10 Budzik 16.35 Laboratorium (mag.) 17.00 Telexpress 17.15 Sportowy Express 17.25 Od przedszkola do Opola 18.00 Program katolicki 18.55 Reportaż 19.15 Reksio (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Plebania (s.) 21.00 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych 21.15 Polska racja 21.45 Egzamin z życia (s.) 22.30 Ostatni agent Muskietierów (film dok.) 23.00 Sopot 2003 na bis - Skaldowie i Goście 23.30 Panorama 23.45 Biznes 23.45 Sport Telegam 0.00 Prosto w oczy 0.15 Debaty 1.00 Załóżcie 1.15 Reksio (s. anim.) 1.30 Wiadomości 1.55 Sport 2.00 Klan (s.) 2.25 Plebania (s.) 2.50 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych 3.05 Polska racja 3.35 Egzamin z życia (s.) 4.40 Ostatni agent Muskietierów (film dok.) 5.10 Reportaż 5.35 Jest takie miejsce - Lubraniec (s. dok.)

CZWARTEK 2 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? 7.00 Wiadomości 8.15 Prosto w oczy 8.30 10 minut tylko dla siebie 8.40 Zygzyki 9.05 Ludzie wśród ludzi - Damian 9.20 Anna Dymna - spotkajmy się 9.45 Załóżcie 10.00 Książki z górnej półki 10.15 Reportaż 10.40 Plus minus 11.05 Berliński express 11.15 Tajemnice jasnogórskiego wizerunku (rep.) 11.40 Kronika Zimowych Igrzysk Polonijnych 12.00 Wiadomości 12.10 Złotopolscy (s.) 12.40 Plebania (s.) 13.05 Polska racja 13.35 Egzamin z życia (s.) 14.20 Ostatni agent Muskietierów (film dok.) 14.30 ton - lista przebojów 15.15 Smak Europy 15.30 Debaty 16.15 Zygzyki 16.40 Ludzie wśród ludzi - Damian 17.00 Telexpress 17.15 Sportowy Express 17.20 Reakcja 17.45 Raj (mag.) 18.15 Anna Dymna - spotkajmy się 18.45 Tajemnice jasnogórskiego wizerunku (rep.) 19.15 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda dla kierowców 20.10 Złotopolscy (s.) 20.40 Plebania (s.) 21.00 Polonijny Klub Podróżnika (rep.) 21.20 Teatr TV - Lekkożylna siostra 22.55 Muzyka klasyczna 23.30 Panorama 23.35 Biznes 23.50 Sport Telegam 0.00 Prosto w oczy 0.15 Forum 1.00 To jest temat 1.15 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) 1.30 Wiadomości 1.45 Sport 2.00 Złotopolscy (s.) 2.25 Plebania (s.) 2.50 Polonijny Klub Podróżnika (rep.) 3.05 Teatr TV - Lekkożylna siostra 4.40 Rok Mozartowski - W. A. Mozart - Divertimento D-dur KV 136 5.05 Tajemnice jasnogórskiego wizerunku (rep.) 5.30 Anna Dymna - spotkajmy się.

PIĄTEK 3 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Prosto w oczy 8.30 10 minut tylko dla siebie 8.40 Domisie 9.05 Wyspa przygód (s.) 9.35 Poznań. Historie osobliwe - Akademia Lubrańskiego (s. dok.) 9.50 Raj (mag.) 10.20 To jest temat 10.30 Smak Europy 10.40 O-

czyzna polszczyzna 10.55 Bzik kulturalny (mag.) 11.20 Justyna 12.00 Wiadomości 12.10 Złotopolscy (s.) 12.40 Plebania (s.) 13.05 Polonijny Klub Podróżnika (rep.) 13.20 Hity satelity 13.35 Teatr TV - Lekkożylna siostra 15.10 Forum 15.55 Domisie 16.20 Wyspa przygód (s.) 16.40 Poznań. Historie osobliwe - Akademia Lubrańskiego (s. dok.) 17.00 Telexpress 17.15 Sportowy Express 17.20 Co tu jest grane? 17.45 Zdarzyło się - Życie jak pomnik (rep.) 18.10 Święta wojna (s.) 18.35 Bzik kulturalny (mag.) 19.00 Wiadomości polonijne 19.15 Bolek i Lolek w Europie (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.10 Złotopolscy (s.) 20.35 Plebania (s.) 21.00 Mówi się... 21.20 Hity satelity 21.35 Na dobre i na złe (s.) 22.30 Justyna 23.00 Porozmawiajmy 23.45 Kabaret Starszych Panów 0.50 Młode rekiny (s.) 1.15 Bolek i Lolek w Europie (s. anim.) 1.30 Wiadomości 1.55 Sport 2.00 Złotopolscy (s.) 2.25 Plebania (s.) 2.45 Wiadomości Polonijne 3.00 Mówi się... 3.20 Hity satelity 3.35 Na dobre i na złe (s.) 4.25 Justyna 4.55 Święta wojna (s.) 5.20 Zdarzyło się - Życie jak pomnik (rep.) 5.45 Książki z górnej półki.

SOBOTA 4 MARCA

6.00 Plebania (s.) 8.00 Echa tygodnia 8.35 Maszyna zmian (s.) 9.00 Mówi się... 9.20 Wiadomości Polonijne 9.40 XXX Narciarski Bieg Piastów w Jakuszczykach 10.10 Klan (s.) 11.00 XXX Narciarski Bieg Piastów w Jakuszczykach 11.20 Klan (s.) 11.45 Salon kresowy (rep.) 12.05 XXX Narciarski Bieg Piastów w Jakuszczykach 13.00 Wiadomości 13.10 Na dobre i na złe (s.) 14.00 Od przedszkola do Opola 14.30 Made in Poland (teleturniej) 15.05 Wielka Gra (teleturniej) 16.00 Śniadanie na podwieczorek 17.00 Telexpress 17.30 Tam gdzie jesteśmy - Powrót do Buczacza (rep.) 18.00 Pamiętają o mnie 18.25 M jak miłość (s.) 19.15 Przygód kilka wróbla Cwirka (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.05 Wirus (film) 21.35 XXX Narciarski Bieg Piastów w Jakuszczykach 22.15 Tele PRLe 23.05 Nowy Jork według Głowackiego (rep.) 23.35 Śniadanie na podwieczorek 0.30 M jak miłość (s.) 1.15 Przygód kilka wróbla Cwirka (s. anim.) 1.30 Wiadomości 1.50 Sport 2.00 Wirus (film) 3.30 XXX Narciarski Bieg Piastów w Jakuszczykach 4.15 Co nam w duszy gra 5.20 Tele PRLe.

NIEDZIELA 5 MARCA

6.15 Uwesołozabawiacz - Jacka Fedorowicza żywot artystyczny 6.50 Pamiętają o mnie 7.15 Śniadanie na podwieczorek 8.10 M jak miłość (s.) 9.00 Słowo na niedzielę 9.05 Ziarno (mag.) 9.30 Dwa światy (s.) 9.55 Książki z górnej półki 10.00 Złotopolscy (s.) 10.45 Białorusi, Białorusi... (mag.) 11.15 Niedzielne muzykowanie 11.55 Między ziemią a niebem (mag.) 12.00 Aniol Pański 12.15 Między ziemią a niebem (mag.) 13.00 Transmisja Mszy Świętej z kościoła O.O. Franciszkanów pod wezwaniem Bożego Ciała w Szklarskiej Porębie 14.05 Czwierdziestolatek (s.) 14.45 Pod gołym niebem 15.30 Zaproszenie 15.55 Wywiad i opinie 16.15 Biografie - Henryk Tomaszewski (film dok.) 17.00 Telexpress 17.15 Sportowy Express 17.30 Mój pierwszy raz 18.25 M jak miłość (s.) 19.15 Paczka znad Kangurkowego Potoku (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.05 Głina (s.) 21.05 Herbata u Tadka 21.55 Jan Pietrzak - Człowiek z kabaretu 22.50 Linia Specjalna 23.15 Problem techniczny - brak wzroku (rep.) 23.35 Bzik kulturalny (mag.) 0.05 M jak miłość (s.) 0.50 Ziarno (mag.) 1.15 Paczka znad Kangurkowego Potoku (s. anim.) 1.30 Wiadomości 1.50 Sport 2.00 Głina (s.) 3.00 Zaproszenie 3.20 Czwierdziestolatek (s.) 4.00 Myśl o ikonie 4.30 Podróżne kulinarne Roberta Makłowicza 4.55 Salon kresowy (rep.) 5.15 Biografie - Henryk Tomaszewski (film dok.)

PONIEDZIAŁEK 6 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.30 10 minut tylko dla siebie 8.40 Jedyńca 9.05 Tajemnice lasu (rep.) 9.25 My Wy Oni (mag.) 9.50 Zdarzyło się - Życie jak pomnik (rep.) 10.15 Mój pierwszy raz 11.05 Biografie - Henryk Tomaszewski (film dok.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.40 Plebania (s.) 13.05 Tam gdzie jesteśmy - Powrót do Buczacza (rep.) 13.35 M jak miłość (s.) 14.25 Herbata u Tadka 15.15 Salon kresowy - Zaproszenie do Wilna (rep.) 15.30 Linia Specjalna 16.10 Jedyńca 16.35 Tajemnice lasu (rep.) 17.00 Telexpress 17.15 Sportowy Express 17.20 Podróżne kulinarne Roberta Makłowicza - Narty smakiem 17.45 My Wy Oni (mag.) 18.15 Reportaż 18.35 Świadkowie nieznanych historii 19.05 Kościół i świat (mag.) 19.15 Dziwny świat kota Filemona (s. anim.) 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Plebania (s.) 21.00 Sportowy tydzień 21.30 Dorastanie (s.) 22.30 Teatr i polityka, "Dziady" (film dok.) 23.30 Panorama 23.50 Biznes 23.55 Sport Telegam 0.00 Prosto w oczy 0.15 Wielka Gra (teleturniej) 1.15 Dziwny świat kota Filemona (s. anim.) 1.30 Wiadomości 1.55 Sport 2.00 Klan (s.) 2.25 Plebania (s.) 2.50 Sportowy tydzień 3.20 Dorastanie (s.) 4.20 Teatr i polityka, "Dziady" (film dok.) 5.15 Ojczyzna polszczyzna 5.25 Świadkowie nieznanych historii.

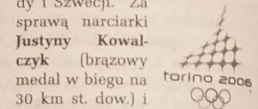
Wydarzenia Sportowe

ZIMOWE IGRZYSKA OLIMPIJSKIE W TURYNIE PRZESZŁY DO HISTORII

Najlepszy występ Polaków

W niedzielę zakończone zostały XX Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Turynie. Tradycyjną formułą zamknięcia wygłosił na Stadio Olimpico w Turynie prezydent Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego Jacques Rogge. Szef MKOl podziękował sportowcom i wszystkim uczestnikom Igrzysk, jednocześnie zapraszając na XXI Zimowe Igrzyska Olimpijskie, które odbędą się za 4 lata w kanadyjskim Vancouver.

Organizatorzy kończącej się olimpiady igrzysk w Turynie przekazali flagę olimpijską przedstawicielowi tego miasta - merowi Samowi Sullivanowi. Ogień olimpijski zgasił po pojawieniu się na stadionie znanej włoskiej alpejki, Isolde Kostner. Znicz zimowych igrzysk ponownie zapłonę za 4 lata w Vancouver. Po raz pierwszy w czasie uroczystości zamknięcia zimowych igrzysk wręczono ostatnie medale. Zabrał je włoski, gdyż bohaterem ceremonii był narciarz Giorgio Di Centa, który wczes-

ny i Szwecji. Za sprawą narciarki Justyny Kowalczyk (brązowy medal w biegu na 30 km st. dow.) i biathlonisty Tommasza Sikory (srebrny medal w biegu masowym na 15 km) w stolicy Piemontu chwile radości przeżyli także polscy kibice. Czechem natomiast momenty euforii zgotowali narciarze - biegacze Katerina Neumannowa (złoto i srebro), Lukáš Bauer (srebro) i hokeiści (brąz). Reprezentacja Polski wywalczyła w Turynie dwa medale. Najlepszy wynik osiągnął biathlonista Tomasz Sikora - zdobył srebrny medal w biegu masowym na 15 km. - *Muszę powiedzieć, że bardzo się cieszę. Bardzo czekałem na ten medal przez wszystkie swoje starty* - powiedział Sikora przed kamerami TVP po czym rozplakał się. Dzień wcześniej pierwszy „polski” krąček na ZIO wywalczyła Justyna Kowalczyk, która po fantastycznym biegu zdobyła brązowy medal na dystansie 30 km ze startu masowego. - *Bardzo się cieszę z tego medala. Wiedziałam, że na ostatnim podbiegu, na którym rozzerwałm stawkę rywalek, muszę mocno ruszyć* - powiedziała medalistka. Polacy za swoje starty uzyskali 29 punktów, był to ich najlepszy występ w historii ZIO. Oprócz medalistów rękę przychylił do tego: Krystyna Pałka (biathlon, 25 km), drużyna skoczków (konkurdrużynowy), Janusz Kręzeliak i Maciej Kreczmer (biłgi, sprinty drużynowe), Adam Małysz (skoki, średnia skoczniara), sztafeta biathlonistek (4x6 km) i Katarzyna Wojska (łyżwiarstwo szybkie, 1000 m).

W HOŁDZIE ZAWODNIKOWI I TRENEROWI J. KONDERLI

Memoriał dla biegaczy

Pamięci Jasia Konderli - zapalonego sportowca i trenera, ofiarę działalności i przyjaciela miejscowej podstawki poświęcony został ubiegły piątek w PSP im. Stanisława Hadyny w Bystrzycy. W sąsiedztwie szkoły po raz drugi odbyły się zawody w biegu na nartach „O memoriał Jasia Konderli”. Przed południem na dystansie 500 m rywalizowali uczniowie szkół podstawowych, wieczorem zaś ich rodzice - przyjaciele i znajomi człowieka, który przez wiele lat opiekował się młodymi bystrzyckimi sportowcami. Trenował, wytęczał i przygotowywał trasy, smarował narty, służył radą i pomocą. Nie brakowało mu na żadnej większej międzynarodowej imprezie sportowej. Hold oddało mu 30 biegaczy, którzy wyszli na trasę oświetloną zniczami. W kategorii starszej mężczyźni zwyciężył Jan Bělka - trener bystrzyckich pięcioboistów, w młodszej natomiast Piotr Konderla - bratanek Jasia Konderli, wyprzedzając Jana Raszka - siostrzeńca Jasia Konderli. - *Uważam, że również rywalizacje uczniów miałyby odbywać się wieczorem przy świetle zniczy. Jestem pewien, że tej nowej imprezie dodałoby to jeszcze większy urok* - powiedział po zakończeniu zawodów Roman Wróbel.

Lista wyników:
Panie - kat. st. 1. Iwona Šenkėfik, 2. Anna Starzyk, 3. Malgorzata Paszek, 4. kat. ml.: 1. Renata Martynka, 2. Zoła Heczko, 3. Renata Wronka.
Panowie - kat. st. 1. Jan Bělka, 2. Jan Pomykacz, 3. Roman Martynek i Roman Wróbel - kat. ml.: 1. Robert Konderla, 2. Jan Raszka 3. Daniel Byrtus. (man)

Agata Kaleta rusza na trasę.

Co słysać?

- **Futbol Trzyniec - FK Czadca 1:1 (1:1)** Pindor, Bystrzyca - **Mostyoko Jabl. 1:2 (1:0)** Staniek - Kajzar, Mucha. Turniej zimowy w Nowym Jiczynie - 7. kolejka: **MSA Benezów Dolny - FC IRP Czeski Cieszyn 3:1 (1:1)** Grosz.
- Turniej zimowy w Olbrachcicach: **Stonawa - Slawia Orłowa 0:3 (0:2)** Štáskta, Zavacký, Stanik **Olbrachcice - Victoria Hažlach 7:0 (3:0)** Dorozło 2, Matykiewicz 2, Goj, Šurin, Pfbörzky, **FK Hawierzów - Lok. Piotrowice 1:1 (1:1)** Včėk - Wróbel. **MFK Karwina - KS Dziecmorowice 1:9 (1:4)** Sikora - Šramėk 5, Zbončák, Kadlčák, Punčochář, Ligocki. **Lokaty kociwce:** 1. Hawierzów 15, 2. Dziecmorowice 14, 3. Piotrowice 13, 4. Orłowa 10, 5. Karwina 10, 6. Hažlach 7, 7. Olbrachcice 6, 8. Stonawa 4.
- Turniej zimowy w Trzytzy 6. kolejka: **Gnojnik - Futbol Trzyniec (jun.) 0:1 (0:0)** Mendrok. **Oldřychovice - Gródek 4:2 (1:1)** Zipser, Huczala, Bonacina, L. Stoszek - T. Kantor, T. Stoszek. **Milíkov - Nydek 4:2 (0:2)** Benek 2, Jasiněk, M. Di-Gusto - P. Turon, Swaczyna. **Nieborzy - Bystrzyca 0:4 (0:1)** Foniok 2, Štvrtvřta 2.
- **TJ JM Chodov - Torpedo Hawierzów 5:6 (2:1, 1:1, 2:4)** Bramki: 5. 49. Skallička, 14. Flousek, 24. Marafko, 49. Stavjaněk - 20. 147. T. Kantor, 30. Kowal, 52. M. Kožušník, 52. Krečmer, 53. P. Kožušník.

Hawierzowa. Ambitnie walczący gospodarze stracili zwycięstwo w ciągu zaledwie 73 sekund. Hawierzowianie obronili, jednak w ostatniej tercji doprowadzili do remis, po czym zdobyli zwycięskiego gola.

- **SK FbC Trzyniec - Tatrán Techtext Strzeszowice 2:1 (0:3, 1:4, 0:3)**
Bramki: 34. Curney - 18., 21. i 46. Šádek, 24., 37. i 44. Horák, 9. i 59. Von der Pahlen, 8. Hozman, 39. Fridrich.
- W starciu z liderem pierwszej ligi nowicjusz rozgrywek otrzymał bolesne baty. Honorowego gola przy strzale zdobył utalentowany młodzian Curney. Trzystronny walka o uratowanie skóry - w „play down” zmierzają Liberec, Pardubice i najprawdopodobniej Bohemians Praga.
- **Hawierzów Panthers - Kometa Brno 3:2 (3:0, 0:2, 0:0)**
Bramki: 1. Brynecký, 10. Bordowski, 17. Sedláč - 27. Benek, 35. Zabránsky. Sędziował: Trombič. Kary: 3 - 5, wykorzystane: 1 - 0. Widzów 2045.
- W ćwierćfinałach 1. ligi hokeja na lodzie hawierzowskie Pantery prowadzą nad Komotą Brno 2:1. Pierwsza część zakończyła się zwycięstwem gospodarzy, którzy zdobyli trzy gole. W drugiej osłonie gospodarze obniżyli na 1:1, ale wynik już nie uległ zmianie.

ROMAN BASELIDES

HCB KARWINA - KH KOPRZYWNICA 31:22 (13:8)

Bramki dla HCB: Zdráhal 6, Štebel 5/3, Kubis i Kuzo po 4, Bednář, T. Heinz po 3, Horák, Indřić, R. Brda po 2. Sędziowali: Šmekal i Doštal. Siódemki: 3/3 - 1/1. Kary 9 - 7. Widzów 400.

Mimo że karwiniacy nie robili sobie większej fetygi i grali na lodzie, wygrali różnicą dziewięciu bramek. W przeciętnym spotkaniu goście długo trzymali się dzielnie, po przerwie jednak nie sprostał miąższojce przeciwnym faworyta. Dwie kolejki przed zasadniczą fazą rozgrywek Karwina dysponuje 7 - punktową przewagą nad Zubrzim. Jutro Bank zagra w piżynie, w sobotę podejmować będzie Frydek-Mistek. Lokaty: 1. Karwina 38, 2. Zubrzy 31, ...9. Frydek-Mistek (man)